

SFINȚII ARDEALULUI

Crede că nu a fost suficient scoasă în evidență o împrejurare cu totul remarcabilă a istoriei spațiului transilvan, ardealo-banatic, din veacul al XIX-lea, împrejurare care a făcut de altfel cu putință „Marea Unire” din 1918. Este vorba de faptul că trei macedo-români au creat realitatea faptică, terenul, care a îngăduit unirea spațiului ardealo-banatic cu România, într-o manieră care uluiește și azi, prin eficacitatea și repeziciunea cu care s-a făcut.

Acești trei oameni au fost: în domeniul organizării politice, Alexandru Mocioni, în cel duhovnicesc, Andrei Șaguna, iar în cel cultural-economic, Emanoil Gojdu. Dar poate cel mai de seamă și trairic efect l-a avut acțiunea lui Emanoil Gojdu. Născut în Oradea, în februarie, 1802, din părinți macedo-români săraci, el avea să ajungă unul dintre cei mai de seamă avocați ai Ungariei și bun prieten cu Deak Ferenc, numit de către contemporanii lui unguri, „părintele patriei” și pe care Gojdu îl consideră ca fiind tot macedo-român de neam, dintr-o familie, Pescaru. Gojdu era mândru de originea lui macedo-română și de credința lui Ortodoxă pe care nu le-a ascuns-o nici când a ajuns conducător al „Casei magnaților” și comite al celui mai românesc „comitat” din spațiul ardealo-banatic, Caraș. Era un Ortodox convins și în casa lui se vorbea doar românește sau dialectul macedo-român. Cu mari onorori va fi înmormântat în cimitirul central

din Budapesta. Curând acolo se va ridica un superb mausoleu care s-a sfințit prin Protopopul militar Pavel Boldea, străbunicul matern al semnatarului acestor rânduri.

Cea mai de seamă înfăptuire a lui Emanoil Gojdu a fost stabilirea „Fundației Gojdu” care cuprindea practic întreaga avere colosală a lui. Singurul scop al fundației era să dea burse studenților și elevilor români din spațiul ardealo-banatic. Acea fundație a fost cu mare grijă așezată și plănuită a dăinui cel puțin două sute de ani. Fondul principal urma să crească mereu, vreme de cincizeci de ani, și în acei ani, burse urmau a fi acordate din, ceea ce superb testamentul numea, „camăta cametelor”, dobânda adăugită, „compound interest”. Apoi, treptat, se putea trece la extinderea programului și, deci, atacarea „principalului”, dar numai până la 1/5 din valoarea lui, după care din nou acest „principal” trebuia să fie crescut la valoarea inițială.

Cu o intuiție fenomenală Gojdu a investit majoritatea averii sale în bunuri imobiliare care și azi sunt în picioare, în Budapesta, unde au valoare de piață colosală.

Ceea ce a realizat „Fundația Gojdu” și însemnătatea ei pentru spațiul ardealo-banatic nu poate fi expedit în câteva rânduri, faptul că sute de studenți au fost școliți, faptul că aceste burse au ținut în funcție liceele românești din spațiul ardealo-

banatic, din Brașov și Beiuș, etc., etc. Dar un lucru trebuie foarte bine înțeles: faptul că după 1 Decembrie 1918, spațiul ardealo-banatic s-a putut integra României fără zguduiri, fără criză, s-a datorat directorilor de bănci „populare”, care au finanțat Unirea și au făcut posibilă funcționarea sistemului administrativ, plata salariilor și pensiilor, profesorilor și învățătorilor care au făcut cu puțință continuarea sistemului didactic și instantaneea lui convertire în limba română, doctorilor și preoților, care au păstrat sănătoasă viață fizică și spirituală.

Toți acești anonimi, care au făcut cu puțință „România Mare”, toți până la unul, au fost bursieri ai „Fundației Gojdu”! Emanoil Gojdu a fost stimat de românii ardealo-bănățeni, fără rezervă.

Ca exemple personale pot menționa că în casa Boldea, din Borlovenii Vechi, Caraș-Severin, casa strămoșilor mei materni, și azi există un mare tablou al lui Gojdu și fotografiile ale mausoleului său, cu adnotația, „Sfințit prin subscrișul (sic!) Protopopul militar Pavel Boldea”. Iar prin anii '70 ai veacului XX, la un comentariu vag indiferent al nevastei mele despre Mocioni, Șaguna și Gojdu, bunicul ei, cantorul ardelean din Ciuguzel, Aron Marina, a ripostat aproape în lacrimi: „Tu știi măcar ce vorbești? Aștia sunt sfinții Ardealului!”

ALEXANDRU NEMOIANU
Istoric, USA

Îmi doream...

Iurie HEMEI

Mă plângeam că viața-i grea,
Și că sufletul mă doare.
Și-am văzut în fața mea,
Un biet om fără picioare.

Îmi doream să am mai mult,
Lucruri scumpe și mărețe.
Până când am cunoscut,
Un om orb plin de tristețe.

Îmi doream să port pe mână,
Ceasuri sau brățări frumoase.

Dar văzut-am o bătrână,
Fără mâni, cu haine roase.

Îmi doream să am de toate,
Mă gândeam că sunt sărac
Și-am văzut pe pat de moarte,
Mulți bolnavi fără de leac.

Atunci mi-am ținut privirea,
Către cer ca să vorbesc:
- Doamne! iartă-mi rea pornirea,
De ce am, îți mulțumesc!

LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS, PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Pentru foarte puțini dintre noi, ordinul călugărilor romano-catolice „Notre Dame” mai înseamnă ceva, deși pentru străbunii și bunicii noștri însemna foarte, foarte mult. Prin anii '60 ai secolului trecut, șase măicuțe vin din München la Timișoara - la cererea episcopului catolic - și încep să se ocupe de educația fetelor. La început în Cetate, în mănăstirea ce adăpostește azi Liceul M.I.U. Din 1880, prin grija deosebită a episcopului Bonnaz și cu banii episcopiei, se ridică imensul complex din perimetrul străzilor C. Brâncoveanu, 16 Decembrie, Ion Chica și Bd. Regele Carol I (fost Tineretii). Sunt mai multe edificii, unele parțial ascunse de celelalte, altele în interiorul complexului ce avea odinioară (ce timpuri!) mănăstirea - clădirea cu cupolă - biserică în stil neoroman din 1894, liceul, școala pedagogică pentru educatoare și învățătoare, școala comunală de fete, grădinița, școala exterioară de fete (cele bogate), clădiri administrative, orfelinat,

Complexul „Notre Dame”

grădini, parcuri, locuri de joacă. Lucrările au început în 1881 după planurile lui Eduard Reiter și s-au întins până în anii 1930. Datorită lor, Timișoara a avut unul din cele mai mari complexe mănăstirești, școlare,

orfelinat etc. ale măicuțelor de Notre Dame, cu numeroase filiale în zonă. Complexul a fost un simbol al educației complexe, pe grupe de vârstă a fetelor. Peste nouă decenii, modestele, dar harnicele măicuțe au adus lumină în sufletele a mii și mii de fete care, la rândul-le, au transmis-o copiilor și nepoților. Era, într-adevăr, o mândrie să fi învățat aici. Venirea regimului socialist a dus la expulzarea măicuțelor și naționalizarea complexului. În tăcere și anonim, ultimele măicuțe și-au continuat opera și mii de copii le-au cunoscut blândețea; ele s-au stins în tăcere, rând pe rând, până prin anii '80. Un gând de recunoștință pentru imensitatea operei școlare, culturale și religioase: a fi creștin înseamnă a te dăruia Domnului, dar și semenilor tăi. Astăzi un șir întreg de instituții funcționează în vechiul complex: biserica, Liceul sârbesc „D. Obradovici”, Colegiul Bănățean, Școala „D. Ciomăgeanu”, Grupul Școlar, Casa Studenților etc. Cinste celor ce au scopuri frumoase și nobile!

Foaia de Jimbolia

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

INVESTIȚII LA SPITALUL DIN JIMBOLIA

La Spitalul Dr. Karl Diel din Jimbolia, pe parcursul anului 2019, au avut loc mai multe investiții, fie din sponsorizări, fie cu bani de la bugetul Ministerului Sănătății, din bugetul local al Orașului Jimbolia sau de la Consiliul Județean Timiș. Astfel, din fonduri de la Ministerul Sănătății și de la bugetul local s-a achiziționat o stație de sterilizare (282.625 lei) și un aparat digital de radiologie (557.700 lei). Cu bani de la Consiliul Județean Timiș s-au achiziționat: un echipament endoscopic pentru efectuare colonoscopii și gastroscopii (189.210 lei), un histeroscop - echipament pentru obstetrică-ginecologie (54.621 lei) și un aparat de recuperare medicală cu oscilații profunde (16.184 lei). Pe parcursul anului 2019 s-au primit sponsorizări importante și sprijin prin activități derulate la nivelul spitalului din partea unor unități care an de an contribuie la îmbunătățirea activității spitalului. Este vorba

de SC Can Leo, SC San Giorgio, SC Silgra, SC Inter Tehno Farm, SC Sotica, SC Abelda, SC Agro-Popa, SC Adient România, SC Agro Kasa, o serie de societăți comerciale din Cărpiniș: SC Midanif, SC Agro Spec,

SC Agro Kiss, din Comloșul Mare și Comloșul Mic: SC Bancom, SC Cesil, SC Columiron. Prin intervenția domnului primar, Darius - Adrian Postelnicu, în luna decembrie 2019, SC Smithfield România a sponsorizat spitalul cu suma de 30.000 euro, iar în acest an și SC Nis Petrol România și-a manifestat intenția de sponsorizare cu suma de 15.000 euro. Aceste sponsorizări se vor utiliza pentru achiziția de echipamente medicale, menite să crească calitatea actului medical și totodată să crească gama serviciilor medicale prestate în cadrul Spitalului Dr. Karl Diel din Jimbolia. Atât managerul unității medicale, cât și primarul orașului mulțumesc reprezentanților acestor societăți comerciale pentru implicarea de care dau dovadă și pentru contribuția la îmbunătățirea continuă a serviciilor medicale, un domeniu deosebit de important în activitatea socială a comunității noastre.

TURUL DEPORTĂRII ȘVABILOR JIMBOLIENI

Vineri, 7 februarie 2020, elevii claselor a VI-a A și a VII-a A, de la Școala Gimnazială Jimbolia, au luat parte la turul dedicat deportării șvabilor jimbolienii în URSS. Coordonatoarele grupului au fost doamnele profesoare Adina Gheran și Gabriela Bucur. Copiii s-au arătat receptivi chiar și în condițiile în care turul aduce în actualitate evenimente neplăcute din istoria Jimboliei.

DEGUSTARE DE VINURI

Maghiarii din Jimbolia au organizat un eveniment dedicat degustării vinului. Tradiția a fost reluată în urmă cu 3 ani, ceea ce face ca ediția de anul acesta să fie a treia. Un aspect deosebit al acțiunii constă în faptul că juriul este format numai din femei. S-au înscris atât vinuri roșii, cât și albe. Buna dispoziție a fost întreținută de muzica live și, totodată, de mâncarea bună, devenită și ea tradițională: cârnați.

ORA DE POVESTE

Hambarul cu Carte împreună cu Muzeul Presei „Sever Bocu” au pregătit primul episod de anul acesta al proiectului serial „Ora de poveste”. Sâmbătă, 29 februarie, de la ora 11.00, la muzeul presei a avut loc evenimentul „Ora de poveste: TUP - Imposibil e doar un cuvânt” dedicat copiilor cu vârste cuprinse între 4 și 9 ani. Micuții au avut ocazia să se scalde într-o atmosferă de basm și să se deprindă cu iubirea față de natură și, în mod deosebit, față de păsări. De această dată copiilor le-a citit inginerul zootehnist Petrică Dema.

HANDBAL

Sâmbătă, 29 februarie, sala de sport Wiesenmayer a fost gazda unui meci de handbal feminin. Sportivele noastre au jucat împotriva echipei din Râmnicu Vâlcea. Din păcate pentru noi meciul s-a terminat cu scorul de 25-36.

MICUL PRINȚ LA JIMBOLIA

Sâmbătă, în 22 februarie 2020, la Casa de Cultură a Orașului Jimbolia a avut loc spectacolul de teatru „Micul prinț - spectacol pentru oameni mari”. O montare minimalistă, pentru oameni mari, care aduce la suprafață profunzimea celui mai citit text din literatura universală, într-o atmosferă sinceră și intimă. Decorul, costumele, scenografia sunt construite de cei mai mari creatori ai lumii teatrului, pe numele lor: spectatorii. Laboratorul de creație: imaginația. Mijloace: cuvântul, muzica și fantezia. Cadrul: scena.

Trei actori cu trei instrumente i-au purtat pe privitori pe toate planetele vizitate de Micul prinț, într-o poveste emoționantă presărată cu personaje comice și situații inedite, toate acompaniate de muzică live.

Acțiunea a fost organizată de Primăria și Consiliul Local Jimbolia împreună cu Red Nose Society și compania de impresariat Rotari Entertainment. Sala de spectacole a fost plină. Cu această ocazie Rotaract Club Jimbolia a putut strânge donații pentru un caz social.

Foiaia Aeroportului Internațional Timișoara „Traian Vuia”

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

ÎNCEPUT DE AN FAVORABIL PENTRU AEROPORTUL INTERNAȚIONAL TIMIȘOARA

Aeroportul Internațional Timișoara „a pășit cu dreptul” în noul an, după cum arată datele de trafic aerian înregistrate în luna ianuarie a anului 2020. Un început favorabil în privința numărului de pasageri, a numărului de mișcări aeronave, precum și a cantității de marfă transportată spre și dinspre Timișoara.

În prima lună a anului curent, **119.373 de pasageri** au călătorit spre/dinspre aeroportul Timișoara, cu **15%** mai mult decât în aceeași perioadă a anului precedent. Cei mai mulți călători au ales zborurile spre/dinspre **București, München, Bergamo (Milano) și Luton (Londra)**. De asemenea, o creștere semnificativă s-a înregistrat și în ceea ce privește numărul de mișcări aeronave, astfel numărul zborurilor a crescut cu **10,8 %** comparativ cu aceeași lună a anului trecut, înregistrându-se **1.441 de aeronave** care au aterizat sau decolat de la Timișoara.

În privința traficului cargo, în prima lună din acest an, s-a înregistrat o creștere de **5,3%** față de aceeași perioadă a anului trecut, în total fiind transportate aerian **434 de tone de marfă**. Creșterea traficului aerian de marfă este un indicator al dezvoltării stabile și sustenabile a economiei regionale.

„Evoluția numărului de pasageri îmbarcați/debarcați la aeroportul din Timișoara se datorează curselor aeriene directe spre tot mai multe destinații, dar și a creșterii frecvenței zborurilor. De asemenea, creșterea traficului aerian de marfă este

un indicator extrem de important pentru dezvoltarea regiunii Banat. Aceste cifre ne bucură, dar ne și responsabilizează permanent în ceea ce privește oferirea unor servicii optime și eficiente pentru pasageri, în condițiile în care aeroportul din Timișoara este și principala poartă aeriană din Vestul României”, a declarat directorul aeroportului, Daniel Idolu.

MĂSURI DE PREVENIRE A CORONAVIRUSULUI PE AEROPORTUL INTERNAȚIONAL TIMIȘOARA!

Aeroportul Internațional Timișoara întreprinde toate măsurile de prevenție pentru a ține sub control noul tip de coronavirus și vine în sprijinul pasagerilor care sosesc din zonele afectate din Italia, în primul rând cele cu transfer prin aeroporturile din **Milano-Bergamo și Treviso**. Astfel, pe aeroportul Timișoara sunt instituite **principalele măsuri de precauție**.

Informare publică permanentă despre măsuri de prevenire și acțiune în cazul potențialilor infecții cu noul coronavirus (informație accesibilă pe pagina aeroportului www.aerotim.ro):

- distribuirea unor chestionare de evaluare și localizare individuale pentru a fi completate de pasagerii cu debarcare la aeroportul Timișoara și îmbarcare la

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

INSP Institutul Național de Sănătate Publică

ÎN ATENȚIA CĂLĂTORILOR

care se deplasează CĂTRE zonele cu transmitere extinsă COVID-19

VĂ RUGĂM SĂ RESPECTAȚI URMĂTOARELE:

1. Evitați contactul cu persoane bolnave, animale vii sau moarte și deplasarea în piețe de pește, fructe de mare, animale;
2. Dacă prezentați febră, tuse și/sau dificultate la respirație:
  - la sosirea pe aeroport – prezentați-vă la cabinetul medical al aeroportului și menționați istoricul de călătorie;
  - într-un interval de 14 zile de la revenirea în țară, puneți masca pe nas și gură, sunați la 112 și prezentați-vă imediat la secția/spitalul de boli infecțioase

ÎN ATENȚIA CĂLĂTORILOR

care SOSESC/REVIN din zonele cu transmitere extinsă COVID-19

VĂ RUGĂM SĂ RESPECTAȚI URMĂTOARELE:

1. Dacă prezentați febră, tuse și/sau dificultate la respirație:
  - la sosirea pe aeroport – prezentați-vă la cabinetul medical al aeroportului și menționați istoricul de călătorie;
  - într-un interval de 14 zile de la revenirea în țară, puneți masca pe nas și gură, sunați la 112 și prezentați-vă imediat la secția/spitalul de boli infecțioase
2. Evitați contactul cu alte persoane.

CORONAVIRUS

10 reguli de urmat:

Spală-te des pe mâini

Evitați contactul cu oamenii care suferă de Infecții respiratorii acute

Nu vă atingeți ochii, nasul, gura, dacă nu aveți mâinile igienizate

Acoperiți-vă nasul și gura când strănutăți sau tușiți

Nu luați medicamente antivirale sau antibiotice fără prescripția medicului

Curățați suprafețele cu dezinfectanți pe bază de clor sau alcool

Folositi masca de protecție numai dacă suspectați că sunteți răcit sau sunteți în apropierea oamenilor bolnavi

Pachetele și produsele fabricate/primate din China nu sunt periculoase

Animalele de companie nu răspândesc acest nou tip de virus

Apelați 112 dacă aveți febră sau tuse și ați călătorit în țări cu cazuri confirmate de persoane infectate cu coronavirus. Specificați acest lucru dispecerului

La acest moment, în România, nu sunt înregistrate cazuri de persoane infectate cu noul tip de virus. Măsurile de mai sus au caracter preventiv

aeroportul Milano-Bergamo și Treviso, încă de la bordul aeronavelor;

- dotarea personalului medical cu 5 scanere termice portabile, utilizate de cabinetul medical și Direcția de Sănătate Publică pentru verificarea pasagerilor veniți din zonele de risc;

- instituirea unui flux separat pentru procesarea pasagerilor pe fluxul de sosiri externe, atunci când situația o impune;

- realizarea dezinfecției pe fluxul de intrare în țară, la intervale de timp regulate, a pardoselii, obiectelor sanitare, mobilierului ș.a.

- punerea la dispoziția cabinetului medical și a Direcției de Sănătate Publică a unei camere de izolare

unde sunt verificați pasagerii sosiți din zonele declarate de risc;

- punerea la dispoziție a unei facilități de carantină, cu un număr de 8 paturi, dușuri, încălzire, bucătărie, pentru a fi utilizată la solicitarea Direcției de Sănătate Publică;

- reactualizarea continuă a Planului de măsuri și a Procedurii de prevenire și acțiune în cazul potențialilor infecții cu noul coronavirus;

Administrația aeroportului Timișoara face apel la calmul pasagerilor și asigură de faptul că sunt respectate toate măsurile de siguranță ce se impun, pentru a sprijini autoritățile din domeniul sănătății oferind condiții de control medical la intrarea în țară.

Foaiia F de Făget

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Sunt și rezultatul profesionalismului admirabililor dascăli ai Liceului Teoretic „Traian Vuia” din Făget

Dumitru TOMONI - Istoric

Orice întâlnire cu istoricul Dumitru Tomoni, oferă intervievatorului clipe de desfătare spirituală. În Dumitru Tomoni, în domnul profesor Dumitru Tomoni, orice jurnalist educat să își asculte partenerul de dialog fără să-l împiedice să reflecteze, va întâlni mereu un interlocutor delicat și un admirabil partener de dialog. Publicând această primă parte a conversației noastre, invităm cititorii să ne urmărească și în ediția viitoare a jurnalului.

A sta de vorbă cu dumneavoastră, distins domnule profesor, înseamnă a dialoga cu unul din cei mai importanți istorici ai Țării Banatului. Și privind lucrurile din această latură, aș dori să aflu și câteva date din istoria dumneavoastră și, desigur, despre evoluția dumneavoastră?

▶ Mi-am făcut studiile gimnaziale și liceale la Făget. Și sunteți...

▶ Sunt și rezultatul profesionalismului admirabililor dascăli ai Liceului Teoretic „Traian Vuia” din Făget, nu toți erudiți, dar toți conștienți de menirea de dascăli formatori de conștiințe. Peste ani, în ciuda unor ademenitoare proiecte județene și naționale m-am întors ca dascăl la acest liceu, am

contribuit la efectuarea primelor cercetări arheologice, la realizarea Muzeului de istorie și etnografie și a mai multor lucrări de istorie locală.

Care a fost, în opinia dumneavoastră, momentul cel mai important pentru poporul român și pe care el l-a ratat?

▶ Au fost mai multe momente ratate, ultimul fiind acela din decembrie 1989.

De ce, l-am pierdut domnule profesor?

▶ Pentru că opoziția era prea slabă și securitatea prea puternică, pentru a accepta o evoluție firească spre democrație, cu măsuri ferme de decomunizare și angajare pe calea economiei de piață.

Cum s-a ajuns la această stare de deusolare națională?

▶ Printr-o manipulare ordinară, eșalonul doi din PCR a preluat puterea și împreună cu oamenii securității au împărțit țara în feude, au compromis tot ce era valoros și au promovat incultura, nepotismele, hoția și prostia.

Ce părți negative a avut pentru Țara Banatului dominația austriacă și ce părți pozitive?

▶ Ca orice dominație străină, și cea austriacă a împovărat viața bănățenilor, dar de reformele iluministe promovate de Maria Tereza și Iosif al II-lea a profitat și Banatul. Rezultatele acestor reforme s-au văzut peste ani, chiar dacă nu au fost atât

de evidente ca în Bucovina, mult diferită față de spațiul moldav de la sud de Suceava.

Putea exista Banatul întreg ca republică independentă, așa cum a fost dorit la 31 octombrie 2018?

▶ Republica bănățeană a lui Otto Roth a fost o diversiune orchestrată de cei care se opuneau unirii Banatului cu România. La sfârșitul Marelui Război situația Banatului era deosebit de complicată; românii doreau unirea cu Țara Mamă, ungurii susțineau încorporarea în noul stat maghiar, iar sârbii forțau alipirea întregului Banat la Regatul Sârbo-Croato-Sloven.

România, constituită după forma cantoanelor elvețiene, credea marele scriitor Petru Dimitriu, ar fi avut o evoluție mult mai benefică. Cum comentați?

▶ Atunci sentimentul național era prea puternic pentru a se încerca modelul cantoanelor elvețiene. Indiscutabil, au fost și sunt și astăzi voci care opină că era mai bine dacă bănățenii nu alegeau varianta unionistă, dar asta ține de istoria contrafactuală. Din păcate, unirea politică și administrativă nu a fost urmată și de una sufletească, așa cum prevedea și programul Astei, diferențele de mentalitate și comportament, inclusiv cel politic, fiind evidente și astăzi.

Dialog CONSEMNAS DE
VASILE TODI

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Doamna Cornelia Boboievici, din orașul Făget ne întreabă despre noutățile privind vârsta de pensionare la femei și dacă vor dispărea adevărurile pe suport de hârtie pentru a adevări stagiul de cotizare la fondul de pensii? Stimată doamnă, începând cu luna martie, în cadrul procesului continuu de debirocratizare și simplificare a procedurilor de instrumentare a dosarelor de pensii, a fost înregistrat un progres. În acest sens Casa Națională de Pensii Publice precizează că este vorba despre eliminarea etapei privind eliberarea - pe suport de hârtie - a adevărurilor privind stagiul de cotizare și punctajul mediu anual realizat de asigurat și comunicarea acestora, între casele teritoriale de pensii, prin intermediul poștei.

Astfel, informațiile necesare determinării stagiului de cotizare și a punctajului mediu anual - pe baza cărora se stabilesc drepturile de pensie - vor fi accesate la nivel național, indiferent de județul în care angajatorul persoanei interesate depune declarația nominală de asigurare, respectiv de județul în care este instrumentat dosarul de pensie, explică CNPP.

Totodată, această procedură reprezintă o facilitate și pentru persoana asigurată, care va putea solicita eliberarea în aceeași zi a adevărului de stagiul de cotizare de la orice casă teritorială de pensii, indiferent de domiciliul persoanei sau de sediul social al angajatorului.

Cât privește vârsta de pensionare, Senatul a adoptat, recent, proiectul de aprobare a unei OUG potrivit căreia personalul de gen feminin angajat în învățământ poate opta să rămână în activitate până la vârsta de 65 de ani. Ordonanța transpune concluziile Curții Constituționale și armonizează Legea Educației cu prevederile din Codul muncii, care permite femeilor din alte profesii să lucreze și de la 63 la 65 de ani, dacă doresc.

PERSONAJE LEGENDARE DIN SPAȚIUL ROMÂNESC

Dochia

În spațiul românesc, începutul lunii martie este marcat de Zilele Babei Dochia, personaj legendar, care simbolizează „nerăbdarea” lumii în așteptarea primăverii, de unde și explicația pentru faptul că vremea este, la acest moment, capricioasă, acum se dă bătălia finală între „întunericul” iernii și triumful Soarelui.

Diferitele legende autohtone explică numele Babei Dochia prin legătura cu vechea Dație, Dacia ori Dochia sau Evdokia, în bulgară, martira Bizanțului, pomenită la 1 Martie.

În cele mai multe părți ale țării, se consideră că Zilele Babei Dochia durează nouă zile, cât cele nouă cojoace, nouă fiind și o cifră cu semnificații magice în vechiul calendar lunar utilizat în timpurile vechi pe acest teritoriu. Cercetările folclorice au pus în evidență și faptul că, în folclorul nostru, fiecare dintre cele nouă babe poartă un nume, în funcție de ziua din săptămână în care cad: Lunica, Martica, Marcuriana, Joița, Virița, Sitița și Domnica.

Zilele Babei Dochia mai coincid și cu alte tradiții și sărbători. Ultima zi a Babelor este și o mare sărbătoare creștină - Sfinții 40 Mucenici de la Sevastia - când își serbează ziua cei al căror nume nu au patron printre sfinții din calendar.

Rubrica școlarului

Din lada cu zestre a înțelepciunii

Poveștile ascund în ele bucați de înțelepciune. În spatele unor întâmplări simple, se ascund mari adevăruri. Bucurați-vă de înțelepciunea lor, încercând să interpretați pildele din spatele cuvintelor, povestindu-le, mai apoi, și altora.

PUTEREA CUVÂNTULUI

Un tânăr muncea în grădina familiei sale, când fratele său mai mare l-a strigat să vină la masă.

- Așteaptă un minut!, a strigat tare fratele mai mic. Ascund sabia și vin!

Când a intrat, fratele său l-a certat pentru indiscreție.

- De ce a trebuit să țipi atât de tare, ca să te audă toată lumea?, l-a mustrat fratele cel mare. Ceea ce trebuie să audă doar urechile mele... ar trebui să aud doar eu și atât.

După ce au luat masa, fratele cel mic s-a întors în grădină că să își termine treaba, dar s-a întors în casă imediat.

- Am ceva să îți spun, îi șoptește acesta fratelui său. Cineva mi-a furat spada!

Din albumul cu poze

Domnul profesor Dumitru Tomoni, rostind cuvântul de salut la întrunirea membrilor „Asociației Primarilor din Banatul Istoric”

PAGINĂ COORDONATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Lipova

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Până în vara acestui an, vom avea spitalul pregătit pentru recepția finală

Mircea JICHICI - Primar al orașului Lipova

Înainte de a intra în sediul administrației din oraș, m-am plimbat, admirând felul în care s-a schimbat Lipova în ultimii ani. Apoi am întârziat „sub dughene”, loc cunoscut sub numele de „bazarul turcesc” unic în România. Bazar construit de turci, în urmă cu patru secole și gândul mă poartă aproape de minaretele de ied-

ră sângerie, în care, demult, demult, focul îmbobocea liniști subțiri, aramă filigranată, bobite de gherghină dormind în chihlimbaruri, vis de primăvară liliachie și despletiri de funigei.
Domnule primar, cu fiecare zi, lucrările la construcția noului spital al orașului Lipova – o construcție impresionantă aflată în mijlocul orașului, se apropie de forma sa finală. O construcție impresionantă, care a luat naștere, din temelii, în mijlocul orașului Lipova și prinde, vizibil, conturul final. Carevasăzică, proiectul care prevede construirea unui nou spital în orașul Lipova, se apropie cu pași repezi de final, urmând ca odată cu finalizarea acestuia, orașul Lipova să pună la dispoziție pentru toată zona Văii

Mureșului, unul din cele mai moderne și dotate spitale din județul Arad și nu numai.

► Este adevărat, de altfel în urma recente vizite realizată pe șantierul de lucru de la noul spital al orașului Lipova, am constatat personal că lucrările sunt realizate cu o viteză uimitoare, saloanele, liftul și toate spațiile care vor găzdui noile secții prevăzute în proiect, au prins contur, fiind deja finisate și pregătite pentru montarea mobilierului. Evoluția construcției spitalului nou care va deservi, nu doar orașul Lipova, ci și întreaga zonă a Văii Mureșului, este una foarte rapidă, diferențele în tot ceea ce înseamnă construirea acestui spital fiind foarte vizibile de la o săptămână la alta, de la o vizită la alta.

Sunteți așadar domnule primar, mulțumit de ritmul lucrărilor?

► Evident. Lucrările la extinderea Spitalului Orășenesc Lipova, se desfășoară într-un ritm alert, zeci de muncitori ocupându-se de toate finisajele necesare, atât la interior, cât și în exterior.

Pe interior, cum se spune, ce s-a realizat în ultima vreme?

► A fost finalizată montarea tâmplăriei PVC, închiderile cu rigips, instalațiile electrice, termice și sanitare interioare. S-au montat de asemenea fe-

restrele ghilotină necesare zonelor septice, iar liftul este de asemenea finalizat, iar în curtea spitalului au fost realizate căminele și bazinele pentru pomparea canalizării menajere.

Centrala termică?

► Centrala termică a fost de asemenea realizată. Domnișoară, ritmul în care lucrările evoluează este unul incredibil, echipe de specialiști fiind prezente la fața locului pentru rezolvarea tuturor detaliilor necesare, constructorul asigurându-ne că lucrările vor continua conform graficului de lucrări stabilit.

Deci termenul de recepție va fi respectat.

► Desigur, vor ajunge la final, la termenul prevăzut, cel mai probabil până în vara acestui an, vom avea spitalul pregătit pentru recepția finală.

Vă rog, domnule primar, să îmi permiteți să reamintesc cititorilor noștri din Lipova și nu numai, că noul Spital Orășenesc Lipova va deservi 60.000 de cetățeni de pe Valea Mureșului. Precum și că investiția se ridică la 5,6 milioane de euro (valoarea licitată), fiind finanțat din fonduri guvernamentale, de Ministerul Dezvoltării, prin Compania Națională de Investiții.

► Exact.

Dialog consemnat de
ROXANA FURDEAN

ZIUA DRAGOBETELUI, EDIȚIA A VII-A, SĂRBĂTORITĂ DE ELEVII LICEULUI „ATANASIE MARIENESCU” LIPOVA

Elevii Liceului „Atanasie Marienescu” Lipova, sau ales ca și în acest an să ducă mai departe tradiția, cu o nouă ediție a „Zilei Dragobetelui – De Dragobete iubeste românește”, la Lipova – ediție dedicată iubirii.

În fiecare an, în perioada zilei de 24 Februarie, în ultimii 7 ani, elevii lipovani din cadrul Liceului Atanasie Marienescu, coordonați și sprijiniți îndeaproape de profesorii lor, pregătesc cu mare implicare și determinare, un frumos spectacol artistic, foarte diversificat, de dansuri, poezii, cântece și teatru, spectacol tematic, dedicat iubirii, cel mai frumos sentiment trăit de întreaga omenire.

„Ziua Dragobetelui - de Dragobete iubeste românește” s-a desfășurat în acest an, chiar în ziua de 24 Februarie când românii sărbătoresc Dragobetele, începând cu ora 13:00, la Centrul Recreativ Orășenesc Lipova.

Evenimentul a fost organizat de Liceul „Atanasie Marienescu” Lipova, cu sprijinul Primăriei Orașului Lipova și Centrului Recreativ Orășenesc Lipova și a

fost, ca de fiecare dată, dedicat publicului prezent și tuteurilor celor care aleg să iubească și să prețuiască iubirea.

Așa cum au obișnuit publicul în fiecare an, elevii claselor de liceu (a IX-a și a X-a), dar și câțiva dintre cei mai mici (clasele a VI-a și a VII-a), au pregătit și au oferit publicului un spectacol deosebit, foarte variat, cu momente care mai de care mai frumoase și speciale,

toate având un singur numitor comun: iubirea.

Spectacolul a fost unul presărat cu momente poetice, fiind recitate cele mai alese poezii de dragoste, pregătite de elevi, dar și de membrii Cenaclului „Muza” din Lipova.

Nu doar poezia și-a făcut însă loc în spectacolul dedicat iubirii, pe lângă momentele poetice, elevii au ales să exprime iubirea și să transmită mesajul Dragobetelui și prin câteva dansuri și cântece populare din folclorul tradițional românesc.

Finalul spectacolului a fost păstrat pentru arta actoriei, elevii din clasele de liceu, pregătind mai multe piese de teatru, scene, adevărate momente de comedie, foarte bine puse în scenă, care au adus zâmbete, aprecieri și multe aplauze.

Spectacolul din acest an, dedicat Sărbătorii Dragobetelui, a fost ca de obicei unul foarte reușit, prin ceea ce au pregătit alături de profesorii lor, elevii reușind să aducă preț de câteva momente, iubirea în prim plan și un zâmbet pe chipul spectatorilor.

„DRAGOBETELE SĂRUTĂ FETELE”

LICEUL „SEVER BOCU” –

PARTE A SPECTACOLULUI DEDICAT SĂRBĂTORII DRAGOBETELUI LA LIPOVA

Dragobetele este o sărbătoare a dragostei, deoarece ea este asociată cu reînvierea naturii, cu strângerea în stoluri a păsărilor, împerecherea lor și construirea de cuiburi, pentru viitorii pui și cu apariția primelor flori de primăvară, ghiociei și brândușele, pe care tinerii, fete și flăcăi, plecau să le culeagă la pădure și prin crânguri chiar în această zi specială, dacă vremea era frumoasă.

Pe scena Centrului Recreativ Lipova elevii Liceului Sever Bocu Lipova, coordonați de profesor Corina Berzovan, au prezentat un program artistic dedicat acestei sărbători.

Îmbrăcați în cămăși tradiționale, cu coroane de flori pe cap, copiii au invocat dragostea, dar și venirea primăverii prin recitarea de poezii, cântece și un frumos dans popular.

Cu toate că, regretabil, unele dintre tradițiile legate de sărbătoarea de Dragobete au fost date uitării, pe an ce trece sărbătoarea revine, în mod natural, la locul său binemeritat, fiindcă Dragobete înseamnă dragoste, respect și ne place să credem că o mică contribuție au avut și elevii liceului nostru.

PROFESOR,
CORINA BERZOVAN

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOMNIȘOAREI ADELA POPESCU

Foaiia de Giarmata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

PROIECT DE PESTE 800.000 DE EURO ÎN GIARMATA

Primăria Giarmata din județul Timiș și Primăria Bor din Serbia au organizat a treia întâlnire, în 6 martie, în cadrul proiectului transfrontalier România-Serbia, privind îmbunătățirea sistemului de intervenție în situații de urgență în Bor și în Giarmata. Coordonator de activități este Primăria Bor. Cu acest prilej, domnul Virgil Bunescu, edilul din Giarmata, a explicat: „Este un proiect mare, foarte frumos și foarte generos. Obiectivul este îmbunătățirea sistemului de intervenție în caz de urgență, care, de fapt, înseamnă aducerea acestuia la un nivel foarte înalt de perfecționare. Se pune accent pe achiziționarea de mașini de intervenție, dar și pe pregătirea pompierilor. Sistemul va fi dotat cu cele mai moderne și necesare mașini și utilaje de intervenție”.

Nu întâmplător i-am ales ca parteneri pe vecinii sârbi

Valoarea proiectului pentru partea românească este de peste 880.000 de euro. Printre altele, Giarmata va achiziționa o mașină mare de pompieri și o mașină mică pentru descărcare și intervenție, moto-pompe, generatoare și costume de protecție pentru pompieri. În continuare, domnul Virgil Bunescu a mai spus: „Nu întâmplător i-am ales ca parteneri pe vecinii sârbi, fiindcă știm cu toții că ei sunt prietenii noștri și se află în campania de preaderare a Serbiei la Uniunea Europeană. Noi avem o experiență în atragerea fondurilor europene. Ei sunt mai la început și relația merge foarte bine. Eu sper să colaborăm și pe alte proiecte. Vreau să precizez că s-a semnat contractul de finanțare. Acum suntem la a treia întâlnire. Cu două săptămâni în urmă, am mai avut o întâlnire,

dar în Serbia. Domnul primar din Bor, Alexandar Milikic, este foarte iute și întreprinzător și dacă noi vom continua să fim primari și după alegerile din iunie 2020, vom găsi și alte oportunități ca să colaborăm”. În continuare vor mai fi două întâlniri. Vor avea loc și simulări, când pompierii vor interveni în anumite situații de urgență posibile. Pompierii români vor participa la simulări de intervenții în Serbia, iar pompierii sârbi în Giarmata. E un pas foarte important. Reprezentanții celor două primării vor ca cele două localități, Bor și Giarmata, să se înfrățescă. Bor este o localitate importantă din țara vecină și prietenă și foarte frumoasă unde locuiesc și mulți români denumiți de sârbi, vlahi.

Când vin în Giarmata și mă uit în jur, îmi dau seama că domnul Bunescu e un primar foarte bun

La rândul lui, Alexandar Milikic a declarat: „Mă bucur că mă aflu aici, la Giarmata, în România, în cadrul parteneriatului româno-sârb pe proiectul de îmbunătățire a sistemului de intervenție în caz de urgență. Ne bucurăm că românii și sârbi au o cultură apropiată și pot colabora în acest important obiectiv. E un proiect necesar și foarte util atât pentru Bor, cât și pentru Giarmata. Sunt sigur că după finalizarea activităților vom continua colaborarea mulți ani în continuare. Proiectul este benefic nu numai pentru remiză de pompieri, ci pentru întreaga comunitate, fiindcă pompierii vor fi echipați cum trebuie și vor avea și mașini speciale de intervenție în caz de urgență și pot ajuta eficient comunitatea. Atunci când am pregătit proiectul, domnul Bunescu mi-a

arătat ce mașini vrea să achiziționeze și am constatat că vrea să facă un lucru foarte bun pentru Giarmata. Am avut trei întâlniri și mi-am dat seama că domnul primar Bunescu este un om bun și își iubește semenii și dorește binele comunității și să dezvolte comuna. Când vin în Giarmata și mă uit în jur, îmi dau seama că domnul Bunescu e un primar foarte bun, de aceea oamenii din localitate trebuie să fie alături de el și să îl susțină”, a spus primarul din Bor Serbia.

În continuare, domnul primar Bunescu a mai adăugat: „Orașul Bor este foarte frumos aflat într-o continuă schimbare și dezvoltare și este o mândrie pentru noi că putem colabora cu primăria orașului. Amândoi, eu cu domnul Alexandar, am stabilit cum să implementăm acest proiect care e de fapt în interesul cetățenilor celor două localități. Creează siguranță. Noi vrem să facem lucruri materiale, palpabile, dar parcă prea puțin ne gândim la sufletul omului. Cetățeanul are nevoie de trei lucruri foarte importante: educație, sănătate bună și siguranță în locul în care trăiește. Asta și facem la Giarmata: creșă, grădiniță și școală, pentru educația copiilor, vom construi și un dispensar în sprijinul sănătății, și acum întărim și modernizăm sistemul de apărare împotriva focului și a altor situații de urgență pentru ca cetățeanul să se simtă în siguranță”, a conchis Virgil Bunescu.

Pașii de viitor în cadrul proiectului sunt: organizarea de cursuri pentru protecția mediului și pentru servanți pompier, organizarea unei sesiuni de pregătire comună a pompierilor sârbi și români din Giarmata și din Bor, realizarea unui studiu privind protecția mediului și managementul situațiilor de urgență.

Foaia de Remetea Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

10 % bonus pentru cetățenii care achită integral plata impozitelor și taxelor locale până în 31 martie 2020

Ilie GOLUBOV - Primar al comunei Remetea Mare

Comună cu oameni harnici, Remetea Mare se bucură și de o administrație pe măsură. Primarul comunei, domnul Ilie Golubov, așa cum a reușit să-și apropie oamenii din comună, tot astfel a reușit să-și formeze în primărie, un colectiv serios. Iar ușa primarului, dincolo de orarul care stabilește orele de audiență, este deschisă tuturor. Dealtfel, din spusele oamenilor din comună, primarul este deseori chiar și noaptea, solicitat de locuitori pentru anumite intervenții medicale, știut fiind că înainte de a fi primar a fost un la fel de harnic veterinar. Știind acestea, l-am întrebat:

Domnule primar, la ce oră se dă deșteptarea la dumneavoastră?

► Domnișoară Roxana, ai întrebat bine de „ora la care se dă deșteptarea”, pentru că, deseori, ora este dată de omul care îmi bate la poarta casei că are o problemă cu un animal din gospodăria lui. Astfel că toată viața mea, am răspuns prezent, trezindu-mă fără să mă uit la ceas. Dar, atunci când sunt lăsat să-mi hotărâsc eu ora la care să mă trezesc, ora este 5:30. De pe vremea când eram veterinar la CAP și nu împlinisem 20 de ani, aceasta este ora la care mă trezesc.

Aveți, domnule primar, mai mulți ani de muncă decât am eu de viață. Ce înseamnă munca pentru dumneavoastră?

► Când am început activitatea mea veterinară, ca să spun astfel, relativ departe de casă, am reținut de la părinți sfatul că munca este singura avere de care un om nu poate fi dezmoștenit.

Dumneavoastră aveți animale?

► Am desigur.

De ce munca la primărie, pentru dumneavoastră începe cu mult înaintea programului afișat?

► Este firesc, eu sunt un om care iubește răsăritul. Toată viața m-am trezit, cum se spune cu noaptea-n cap.

Ați stabilit impozitele și taxele locale pentru acest an?

► Demult, din prima lună a acestui an am hotărât ca taxele locale și impozitele pentru anul 2020, să nu crească mai mult decât rata inflației existentă anul trecut. Și mai mult, am hotărât ca acelor cetățeni care achită integral plata impozitelor și taxelor locale până în 31 martie 2020 să li se acorde o bonificație de 10 %. Cu alte cuvinte, 10 % bonus pentru cetățenii care achită integral plata impozitelor și taxelor locale până în 31 martie 2020.

Despre beneficiarii cu venit minim garantat ce îmi puteți spune?

► S-a întocmit și în acest sens un plan de acțiuni și lucrări de interes local pentru repartizarea orelor de muncă ce urmează a fi efectuate de către beneficiarii de ajutor social.

Domnule primar, o parte din proiectele dumneavoastră dedicate locuitorilor comunei Remetea Mare, au fost realizate, spre ce obiective vă îndreptați atenția în acest an?

► După cum bine știi, la o primărie, tot așa cum se întâmplă în gospodăria omului, mereu este ceva de făcut. Din acest motiv și în acest an vom acorda atenție tuturor proiectelor, atât celor aflate în derulare, cât și celor cărora va trebui să le găsim surse de finanțare, pentru că implementarea lor este fără nici o îndoială necesară tuturor locuitorilor comunei. Vom continua lucrările de execuție la sediul primăriei, pentru că ele sunt extrem de importante, spațiul actual nemaifiind suficient desfășurării activităților cu cetățenii.

La infrastructura comunei veți demara noi lucrări?

► Bineînțeles. Și dacă nu ar trebui să intru în ședință de consiliu, ți-aș spune cu drag, ce lucrări pregătim, în acest sens pentru anul în curs.

Dacă veți avea amabilitatea, domnule primar, voi reveni și luna viitoare.

► Cu mare plăcere și îți mulțumesc pentru înțelegere.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Domnul Florin Condeescu din comuna Remetea Mare, ne cere noi informații privind cumpărarea vechimii pentru pensie. Îl informăm pe cititorul nostru că potrivit proiectului noii legi a pensiilor, care a primit votul favorabil al Senatului, românii vor putea face plăți retroactive la pensii, pentru perioade însumate de cel mult cinci ani în care nu au cotizat la sistemul public de pensii. Față de mecanismul aplicat în prezent, la noul mecanism vor putea apela, teoretic, mai multe persoane.

După ce a trecut de Senat, proiectul de act normativ trebuie aprobat și de Camera Deputaților, for decizional în acest caz. Oricum, prevederile referitoare la plata retroactivă a contribuției la pensii vor intra în vigoare în 2021.

Potrivit documentului, orice cetățean cu un stagiul de cotizare de 15 ani va putea să facă un contract de asigurare facultativă cu casa de pensii și să-și plătească, în rate, raportat la salariul mediu, contribuții pentru perioade din urmă care să totalizeze maximum cinci ani (perioade de necontributivitate, adică în care nu s-a plătit contribuția la pensii).

Cumpărarea vechimii pentru pensie se poate face și în prezent, dar este o măsură care are un termen-limită: la finalul acestui an, mecanismul va deveni inaplicabil. Actualul mecanism prevede însă ca plata retroactivă să se refere la o perioadă de cinci ani consecutivi, în timp ce viitoarea lege a pensiilor nu mai conține această condiție. De asemenea, va fi o măsură disponibilă pentru mai multe generații, față de actualul mecanism, care, așa cum spuneam, are un termen-limită de aplicare.

După cum explică cei de la Ministerul Muncii în comunicatul de prezentare a proiectului de lege.

În proiectul noii legi se menține contractul de asigurare facultativă, care suferă totuși câteva modificări. Astfel, dacă în actuala lege se poate plăti doar pentru cinci ani consecutivi retroactivi, pe viitor, persoana își va putea alege perioade diferite necontributive ca să totalizeze 5 ani.

Rubrica Bisericii

„Noi, creștinii, suntem un rod al morții și al învierii lui Hristos”

† IOAN, Arhiepiscopul Timișoarei și Mitropolitul Banatului

Viața noastră se aseamănă cu a unui grăunte semănat sub brazdă. Hristos, Bobul de grâu dumnezeiesc, a fost semănat în pământ și a treia zi a înviat. El a rostit în fața ucenicilor Săi cuvintele referitoare la bobul de grâu care cade sub brazdă, iar, dacă nu moare, rămâne singur: „Adevărat, adevărat zic vouă că, dacă grăuntele de grâu, când cade în pământ, nu va muri, rămâne singur; iar dacă va muri, aduce multă roadă” (Ioan 12, 24). Hristos ne arată că își asumă moartea prin care va trece și prin care ne va trece și pe noi la Viață. Înviatul din Nazaret va aduce în lume o nesfârșită roadă prin moartea și Învierea Sa. Hristos va face să rodească viața din moarte. Moartea mea și a ta vor rodi viață. Dar ce fel de viață?! După faptele noastre. Spune o vorbă din popor: „Ce semeni, aceea răsare” (...) Noi, creștinii, suntem un rod al morții și al învierii lui Hristos. Suntem născuți de sus (cf. Ioan 3, 3) și astfel, prin Hristos, am fost și noi înfiați Domnului.

Rubrica Elevilor

Puritatea

Virgil CARIANOPOLO

Hermina-i doar un pic de viață, Ce mușchi puternici, temerară,
Giuvaer ce dă scânteii, Cu gheare tari, în teci adânci,

Trăiește-n nordul numai gheață Hermina ar putea să sară,
Și-i prinsă pentru-argintul ei. Să fugă dincolo de stânci.

Ca s-o vâneze, vânătorii Decât să-și murdărească însă,
Găsesc un golf de gheață-n jur Cu negru, albul ei de har,
Și-i dau cu chinoroz pereții, S-așează pe zăpadă strânsă
Știind cât ține ea la pur. Și-așteaptă moartea, ca pe-un dar.

Hăitași cu glasul ca de fiare, E datul ei, îi scrie-n soartă,
În aerul vibrând sonor, Să dea cuvânt la veșnicii.
O-mping apoi, strălucitoare, Mai bine să lucească moartea
Până ce intră-n golful lor. Decât murdară, printre vii.

Din albumul primăriei

„Pregătind copiii condiții optime de joacă, pregătim un viitor frumos comunei.”
Primar, Ilie Golubov

PAĞINĂ COORDONATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Dumbrăvița

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„Am fost profund impresionat de seriozitatea cu care a fost pregătit acest minunat spectacol!”

VICTOR MALAC - PRIMAR AL COMUNEI DUMBRĂVIȚA

cară totul pare realizabil și perfect posibil.

În Dumbrăvița, sărbătoarea a fost redescoperită în urmă cu șaisprezece ani, prin strădania pastorului reformat Ottó András Szűcs, cel care a și prezentat spectacolul din acest an.

Și acum, la cea de-a XVII-a ediție, s-a reușit o seară de divertisment excepțională, cu cântec, joc și voie bună, cu o participare numeroasă de spectatori.

Pentru acest lucru protagoniștii s-au pregătit, au făcut repetiții, au colaborat cu muzicieni, cu Teatrul Maghiar din Timișoara, au venit cu piese și scheciuri noi.

Dansul formației Butykos, dansul cadanelor, dansul gospodinelor, dansul seniorilor, cantecele populare, secvențele de operetă, scenetele, glumele, au fost gustate pe deplin de spectatorii locali, precum și de oaspeții din Szentes, Sandorfalva. Cum era de așteptat, Gospodinele vesele îmbrăcate în majorete au făcut deschiderea cu un dans fermecător proaspăt și rapid. Aplauze tumultuoase au răsunat în sală ca pe stadion, publicul

recunoscând evident, în gospodine sarea și piperul carnavalului. După gospodine a urmat o producție ritmică plină de viață susținută de grupul de copii care au dansat pe un cunoscut hit, obținând aplauze grozave. Trandafirul sălbatic din Szentes a interpretat un buchet de cântece populare și o baladă turcească, în timp ce grupul de dans Piroška a interpretat o compoziție de dans social. Publicul a aplaudat apoi, mai multe scene de umor, alături de echipa formată din: Vili Szabó, Akos Máté, Edit Máté, László Orbán și András Kuglis. Lajos Piroška a întreținut atmosfera cu cântece de petrecere. A urmat o scenă familială de pantomimă preluată din precedentul spectacol de cabaret, cu Angéla Bodor și Margit Orbán. Dialog plin de umor care amintește de spectacolele trecute, între pastorul reformat și Miklós Hajdó, care prin scena veselă a dezvăluit modul în care a parcurs sute de kilometri într-o oră între orașul secuiesc, Odorheiu Secuiesc și Ujszentes! În a doua parte a spectacolului Gizella Meda, Ildikó Dénes Lajos Piroška, Peter Piroška și Attila Sipos au reînviat cabaretul de altădată din Budapesta cu cântece, muzică și scenete pline de umor. Scena din stomatologia Ujszentes a stârnit ropote de aplauze cu protagoniștii: Lajos Piroška, Gizella Meda și Miklós Lengyel. Grupul de dansuri populare Butykos a prezentat o producție spectaculoasă într-o coregrafie interesantă: două perechi de dansatori, un dans cu trei fete, alte perechi, astfel încât, în câteva minute scena a cuprins o gamă largă de dansatori, cu dansuri diverse, de la dansul latino la dansul popular și dansul rock la vals. Seniorii din Ujszentes: Ispán Bárdi, Fehér Sándor, Bak Teréz, Bak János, Farkas Magdolna, Farkas La-

jos, Károly Károly, Erdős Béla, Erdős Piroška, Hajdó Miklós, Turbucz Károly, Szabó Vilmos, Máté Akos, Lengyel Miklós și Bálint József au contribuit la succesul cabaretului carnavalului cu dansuri și melodii vesele. Profesoara Ildikó Dénes și elevii: Gizella Meda, Margit Orbán și Angéla Bodor au reînviat situații pline de umor în clasa cu minoritari, în aplauzele unanime ale sălii. Muzsi Roland și Iorgovan Iovana au încântat audiența cu tinerețea și dansurile de societate, smulgând ropote prelungite de aplauze. Grupul de dansuri populare Margareta de la Deta, cu cântece și dansuri populare țigănești, a colorat atmosfera. Nici în acest an, nu au lipsit frumoasele melodii maghiare și hiturile veșnic proaspete, cântate de: Ildikó Dénes, Meda Ghizela, Margaret Bozsó, Lajos Piroška și Károly Turbucz.

Și de această dată, Teatrul Maghiar din Timișoara a oferit un sprijin consistent în asigurarea fondului muzical (Zoltán Kele) și desfășurarea spectacolului. Urmând tradiția de mai mulți ani, gazdele au servit în pauza spectacolului, delicioase gogoși, de carnaval făcute de gospodine. Emulația și nivelul spectacolului s-ar sintetiza în două cuvinte rostite la final de seniorul Károly Turbucz: „Szertlek Ujszentes!”

La final domnul primar Victor Malac și viceprimarul Arpád Miklós au felicitat și au mulțumit tuturor oamenilor pentru succesul spectacolului. Rugat să ne facă cunoscute câteva cuvinte, edilul ne-a spus: „Am fost profund impresionat de seriozitatea cu care a fost pregătit acest minunat spectacol! Felicit, încă o dată, artiștii care au evoluat pe scenă, regizorii și numerosul public spectator.”

Aduc mulțumiri domnului CONSTANTIN NICOLAE, pentru sprijinul acordat în realizarea acestei pagini - ROXANA FURDEAN

Foaiia de Măureni

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„UREZ TUTUROR DOMNIȘOARELOR ȘI DOAMNELOR SINCERE URĂRI DE SĂNĂTATE ȘI VIAȚĂ LUNGĂ!”

BRIAN FILIMON - PRIMAR AL COMUNEI MĂURENI

Așa cum ne-a obișnuit domnul primar Filimon Brian în ultimii ani și în acest an cu ocazia zilei de 8 Martie, domnia sa a venit în întâmpinarea doamnelor și domnișoarelor din comunitatea noastră, cu gingașe flori, în semn de respect și prețuire. Nu a fost uitat

nimeni, începând cu cadrele didactice de la școlile din Măureni și din Șoșdea, la colegele din cadrul Primăriei Măureni, la dispensarul din localitate și magazinele din comuna Măureni și din satul Șodea, acolo unde domnul primar a mers și a oferit flori tuturor femeilor. Ca de fiecare dată, edilul comunei noastre la avut alături pe domnul viceprimar Cornel Niță. Într-o pauză a întâlnirii, pentru cititorii noștri am cerut domnului primar câteva impresii despre această zi și despre rolul femeii în societatea de azi.

Domnule primar, spre ce se îndreaptă primul dumneavoastră gând în această zi de 8 Martie?

Spre mama, spre soția mea, spre toate doamnele

și domnișoarele comunei noastre și, mereu, la sfânta femeie care L-a născut pe Dumnezeu.

Cum vedeți rolul femeii în societatea de azi?

Așa cum a fost de veacuri, unul esențial. Și dacă mi-ai cere să aduc un argument despre rolul major pe care o femeie îl are atât pe plan social, cât și politic, gândul meu se duce cu secole înapoi la Cleopatra care a fost nu numai deosebit de frumoasă, ci și de o educație aleasă. Știa șase limbi străine! Istoricii au adorat-o însă și pentru șarmul și puterea ei de seducție. În afară de acestea, Cleopatra era faimoasă și pentru inteligența ei. Se descurca admirabil în domeniul politic, de altfel, a fost prima femeie conducătoare ptolemeică și egipteană.

Cam intrigantă...

Dragă, imaginea de intrigantă i-a fost fabricată de adversarul ei politic, Octavian Augustus, viitorul împărat al Imperiului Roman. Iată deci, cum cu jumătate de veac înainte de nașterea Mântuitorului, o femeie s-a dovedit prin inteligență, educație și cultură, superioară multor bărbați nobili ai vremii ei. Sigur că și azi, rolul femeii în familie și societate nu s-a diminuat. Și e bine să nu uităm niciodată că numele sfințeniei pe acest pământ este mama.

Ce cuvânt minunat: mama!

Da, am citit, cu mult timp în urmă și nu voi uita niciodată, că mari sfinți s-au născut, din câte ne arată istoria, din credința mamelor. Să ne gândim, în acest context, la părintele creștinătății europene, împăratul Constantin iluminat, în egală măsură atât de semnul de la Pons Milvius, cât și de credința mamei sale, Elena, la Fericitul Augustin, vegheat în anii risipirii de o mamă creștină, care nu a obosit niciodată să spere în convertirea lui, și până – iată – la Sfântul Francisc, fiul unei nobile provenșale credincioase, signora Pica, măritată de părinți, contrar aspirațiilor ei spirituale, cu un negustor de postavuri înrobbit banului, italianul Pietro Bernardone. Astfel, credința mamelor s-a prelungit în istorie în energia vitală și socială a fiilor lor.

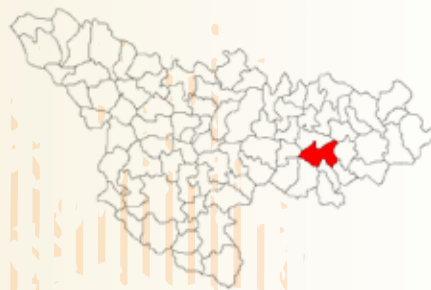
Domnule primar, vă mulțumesc pentru acest dialog frumos.

Și eu îți mulțumesc pentru felul în care pregătești, în acest frumos jurnal, pagina comunei noastre, dorind ca în încheiere, în această lună ce va fi mereu închinată frumuseții, să urez tuturor domnișoarelor și doamnelor sincere urări de sănătate și viață lungă.

Foaiia F de Lugoj

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Locuiesc la marginea oraşului, în casa părintească

Francisc BOLDEA - Primar al oraşului Lugoj

dori să aflu, prin intermediul jurnalului nostru, în ce zonă locuieşte primarul Lugojului, mi-aţi spune?

► Desigur, eu m-am născut aici, am crescut aici şi locuiesc la marginea oraşului în casa părintească. Şi sunt mândru de cartierul în care locuiesc şi de oamenii lui minunaţi.

Ce am pierdut preţios în aceşti ani de relativă democraţie, domnule Francisc Boldea?

► Patriotismul.

Ce e patriotismul domnule profesor?

► În nici un caz o facultate ce se transmite ereditar, sau un fruct pe care ţi-l dă societatea, cred că patriotismul este o frumoasă calitate pe care ţi-o educi şi o susţii prin propriile fapte. Patriotismul este în primul rând conştiinţa apartenenţei la o patrie şi, totodată, conştiinţa obligaţiei de a o ridica spre culmile civilizaţiei. Pentru că patria, cum bine spunea Delavrancea, este înăluntrul nostru, şi o ducem cu noi peste ţări şi mări. Când ai pierdut patriotismul, ţi-ai pierdut casa părintească. Şi o pierdere la fel de gravă, o reprezintă pierderea calităţii învăţământului. Fiecare ministru s-a jucat cu legea învăţământului.

Vă mulţumesc domnule primar pentru timpul acordat.

► Asemenea.

O plimbare prin Lugojul de azi, fie ea şi de o jumătate de ceas, îţi oferă atâtea locuri de vrăjit popas şi desfătare sufletească. Chiar atât: o jumătate de ceas a fost timpul pe care l-am avut la dispoziţie până la întâlnirea cu edilul oraşului Lugoj, din spusele căruia am înţeles că drumul pavat cu dragostea de patrie, cu patriotism e

modul cel mai omenesc de a fi pe pământ. Fapt pentru care îi mulţumesc.

Domnule primar, am încheiat trecuta noastră întâlnire, cu convingerea dumneavoastră că în municipiul Lugoj, tinerii săi muzicieni, merită o „Casă a Muzicii”.

► Îmi păstrez şi azi aceeaşi convingere. Sunt statornic în idealuri şi făgăduieli.

Sunt convinsă de acest aspect al constituţiei morale a omului Francisc Boldea. Dar acum, la începutul unui nou dialog, v-aş întreba ce moment istoric din destinul oraşului Lugoj vă vine acum, repede, repede, în memorie?

► Momentul venirii în anul 1600, la Lugoj, a voie-

vodului nostru Mihai Viteazu.

A şi rămas peste noapte.

► Da, domnitorul unirii, a dormit o noapte la Propopiatul din Lugoj, după care a pornit spre Viena. Vezi dumneata, eu, de multă vreme, mi-am dorit să gădesc înţelegere, ca pentru oraşul nostru să ridicăm un monument închinat acestui mare român.

Şi ai reuşit?

► Precum se poate vedea.

Şi dacă eu aş dori să pot vedea, cu ajutorul cuvintelor dumneavoastră, ceva din proiectele pe care le pregătiţi pentru acest an, ce mi-aţi spune?

► Aş spune că anul 2020, fiind un an al alegerilor locale şi nu numai, se cuvine să închei cât mai multe din proiectele începute şi mai apoi să vorbesc despre cele viitoare.

Ce înseamnă pentru dumneavoastră alegerile locale?

► Alegerile locale sunt alegerile care dau drept vacant scaunul de primar. Oricine îl poate ocupa dintre cei care, desigur, s-au înscris în cursă.

Carevasăzică nu aveţi un plan de viitor edil?

► Nu, nu mi-am făcut un plan. Planuri îţi faci atunci când ai câştigat.

Dacă cititorii, din alte zone, din alte localităţi, ar

POŞTA REDACŢIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Doamna Harieta Nicolescu, domiciliată în municipiul Lugoj, ne cere informaţii privind obligaţia pensionarilor către Casa de Pensii. Stimată doamnă, din cele mai recente ştiri pe care le avem, vă pot spune că pensionarii sunt obligaţi să transmită Caselor de Pensii de care aparţin, în termen de 15 zile, anumite informaţii personale.

Beneficiarul dreptului de pensie este obligat să comunice Casei Teritoriale de Pensii orice modificare privind condiţiile de acordare şi de plata a pensiei, în termen de 15 zile de la apariţia acesteia.

Schimbare adresei pensionarului

Este vorba despre schimbarea adresei pensiona-

rului atunci când acest lucru se întâmplă în aceeaşi localitate, în altă localitate, dar în acelaşi judeţ sau în cazul transferării dosarului de pensie în alt judeţ.

În acest caz, sunt necesare următoarele acte:

- cerere;
- cupon de pensie;
- copie a actului de identitate cu noul domiciliu.

Schimbarea numelui

O altă situaţie în care pensionarul trebuie să comunice modificarea în termen de 15 zile este situaţia în care acesta îşi schimbă numele.

Actele necesare în acest caz, sunt următoarele:

- cerere;
- cupon de pensie;
- act de stare civilă sau orice alt document prin care dovedeşte schimbarea numelui;
- copie a actului de identitate.

RUBRICA RUTIERĂ

VEŞTI PROASTE PENTRU ŞOFERII FUMĂTORI

Soferii fumători care aruncă chiştoace pe stradă vor fi drastic sancţionaţi! Poliţiştii de la rutieră vor da amenzi usturătoare şoferilor care aruncă pe geam ţigările în loc să le lase în scrumiera maşinii, amenzile o să se încadreze în clasa IV-a a sancţiunilor.

România se află pe unul dintre primele locuri ale clasamentului fumătorilor la nivel european, totuşi este vorba despre un viciu care nu poate fi oprit brusc. Cu toate acestea, fumătorii nu au nicio scuză atunci când aruncă un chiştoc pe stradă, după ce au fumut, iar un astfel de gest va fi taxat fără milă.

Şoferii care fac asta vor trebui să introducă mâinile în portofel, la fel ca şi cei care înjură la volan. Legislaţia în vigoare este foarte clară, din acest punct de vedere, amenda pentru un astfel de gest fiind între 1.305 şi 2.900 de lei. Concret, pedeapsa este cuprinsă în clasa a IV-a de sancţiuni, respectiv între 9 şi 20 de puncte-amendă, informează Antena3.

Pentru ca şoferii să nu spună că nu au fost informaţi, poliţiştii de la Rutieră au desfăşurat şi o campanie de informare în acest sens, oferindu-le celor aflaţi la volan informaţiile necesare.

VEŞTI BUNE

TRANSPORT ÎN COMUN GRATUIT PENTRU LUGOJENI

Administraţia lugojeană a anunţat că municipiul Lugoj are şansa de a beneficia, încă din acest an, de cele 9 autobuze electrice, ce vor fi achiziţionate printr-un proiect finanţat prin Programul Operaţional Regional 2014-2020. În acest sens, domnul Francisc Boldea ne-a asigurat că: „Municipiul Lugoj are şansa de a beneficia de cele 9 autobuze electrice împreună cu staţiile de încărcare aferente încă din acest an. Licitaţia a fost reluată în data de 13 februarie şi are ca termen limită de depunere a ofertelor data de 19 martie, ora 15.00. Ofertantul care va fi declarat câştigător va semna contractul de furnizare cu noi, Municipiul Lugoj.

Acest fapt este deosebit de important pentru oraşul nostru mai cu seamă că licitaţiile de cumpărare a autobuzelor electrice au eşuat în cazul altor şapte oraşe, respectiv Baia Mare, Constanţa, Bucureşti, Drobeta Turnu Severin, Craiova, Bistriţa şi Suceava. De când am hotărât să acordăm transport în comun gratuit pentru lugojeni, cel mai important deziderat al nostru în această direcţie a devenit să transformăm transportul în comun într-unul modern şi nepoluant, ca să atragem astfel un număr tot mai mare de cetăţeni către utilizarea transportului în comun în detrimentul celui cu maşinile personale”.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia F de Bata

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Eu aparțin acelor ani în care nu banii dădeau contur bucuriei

Ion MICURESCU - Primar al comunei Bata

Mă apropiam de satul de legendă și frumusețe a bătanilor și soarele înclina către asfințit. Ici-colo coborau pe costișe crânguri vesele de mesteceni. Când se lăsa umbra peste ele, parcă se însingurau deodată. De jos, din văi, se ridica ceața, cuprinzându-le încet trunchiurile și aveai sentimentul că mestecenilor li se face frig. Deși era o oră târzie pentru programul administrativ, la sediul administrației m-a așteptat edilul comunei. Un om cu care am vorbit despre oameni și viață, despre ziua de azi și despre cea de mâine. Despre oameni. Și sunt bucuroasă că în salba oamenilor pe care îi cunosc, e prins cu firul rar al respectului, Badea Ion.

Vă amintiți domnule primar cât de frumos, emoționant de frumos, ați încheiat dialogul nostru trecut?

► Desigur.

Spuneți: „Eu vin din lumea celor ce nu și-au pierdut omenia și aparțin generației cu părul de argint”. A plăcut multora această confesiune.

► Ei, draga mea, eu sunt dintre cei care mai pot povesti despre jocurile unei copilării senine. „De-a v-ați ascunselea”, „Hoții și vardiștii”, reprezintă jocuri ale copilăriei care, pentru copiii de azi fac parte din legendă. Așa, cum pentru tânărul fecior Ion Micurescu, aflat în tinerețea lui la Mosco-

va, vederea primului televizor color a făcut parte din minunile cele noi. Eu, draga mea, am copilărit în vremea când timpul mai avea răbdare cu oamenii. Am prins telefonul cu disc și celularul de azi. E formidabilă această evoluție a tehnologiei într-un timp atât de scurt, dar și un semn că timpul, azi, este tot mai puțin răbdător cu oamenii.

Copiii de azi?

► Din păcate, copiii de azi devin tot mai des prizonierii tehnologiei. Și când se culcă au alături telefonul mobil. Ei nu vor mai avea parte de acei bătrâni, care știau să spună povești ciudate cu tot felul de vrăjitori, spiriduși, iele și alte duhuri necurate, bătrâni pe care noi îi ascultam cu gurile căscate.

Domnule primar, ați avut șansa de a crește în iubirea a doi părinți minunați, ați avut posibilitatea de a vă desfășura anii copilăriei în universul mirific al satului în care v-ați născut, ca mai apoi, să vă bucurați de circumstanța care v-a înlesnit cunoașterea unor oameni deosebiți. De la înălțimea experienței dumneavoastră de viață, ce sfat ați da contemporanilor mai tineri?

► Vezi dumneata, se vorbește azi, tot mai mult, despre valorile europene, ori cea dintâi lecție privind aceste valori, am primit-o atunci când am fost prima dată în Franța și a fost o lecție despre simplitate. Erau anii în care la noi se simțea avalanșa bibelourilor, a bijuteriilor purtate, în exces, de femei. Ei, acolo am văzut altceva, am văzut goana, dacă pot să spun astfel, după

simplitate. O lecție pe care o recomand, la cerea ta, tuturor, indiferent de vârstă. Nu vreau să mă așez în ipostaza omului care dă „rețete”, dar lecția despre simplitate, o propovăduiesc cu plăcere.

Dumneavoastră, ca primar, ca om, sunteți o personalitate respectată și dincolo de hotarele comunei. Ați avut parte de critici?

► Bineînțeles, de pildă am fost criticat că am lăsat Căminul Cultural, ori terenul de sport tinerilor din comună care, sigur au adus și mici stricăciuni, stricăciuni pe care le-am remediat în toamna trecută. Dar și te rog să consemnezi ce spun acum pentru că doresc să înțeleagă toți locuitorii comunei, mi se pare stupid să avem un Cămin Cultural cochet, bine întreținut, dotat cu toate utilitățile și care oferă condiții optime de desfășurare pentru orice manifestare publică sau privată, și acolo, pe ușa de la intrare, să troneze un lacăt cât pumnul, cum era pe vremuri și să nu lași tinerii să se bucure de condițiile oferite. Asta îmi aduce aminte de vremea în care oamenii aveau casa mare și în două camere nu se intra decât atunci când murea cineva din casă, sau aveau oaspeți. Căminul și terenul de sport nu trebuie să aibă statut de muzeu.

Domnule primar, mi-ați vorbit despre trecute vremi, ați punctat frumos și despre cele prezente și viitoare, căror ani aparțineți dumneavoastră?

► Eu aparțin acelor ani în care nu banii dădeau contur bucuriei.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Prof. univ. dr. AUREL MIHUȚ

Domnul Constantin Rusu din satul Țela, comuna Bata, ne întreabă dacă creșterea cursului euro, va afecta celuiile unei familii și ce a determinat această creștere? Domnule Rusu, cursul de schimb al monedei naționale a atins, la sfârșitul lunii trecute, cel mai ridicat nivel din istorie, în raport cu moneda euro, fiind cotat de către Banca Națională a României la 4,8026 lei /euro. Tendința de depreciere a monedei naționale s-a accentuat în ultimele zile pe fondul instabilității politice și a temerilor din piețele financiare globale cauzate de coronavirus, asta după ce Banca Națională a întors tendința prin intervențiile sale din finalul anului 2019.

Iar acest lucru înseamnă mai mulți bani pentru alimentele de import, rate mai mari pentru cei care au credite în euro, facturi mai mari, dar și locuințe și mașini mai scumpe.

Totodată, prețul gramului de aur a crescut de asemenea puternic la 233,5 lei de la 229 lei. Astfel că după părere unor analiști economici o să crească facturile, cheltuielii mai mari pentru familie, la utilități, gaze, apă, lumină, abonamentele la telefonie, alimentele, toate se răsfrâng din cauza euro, pe carburanți și alimente, în primul rând.

Rubrica elevilor

PENTRU RECUNOȘȚINȚA STRĂMOȘILOR

Dragi elevi ai comunei Bata, v-ați gândit vreodată că doar pentru ultimele 11 generații, au fost necesari 4.094 strămoși, ca voi să puteți fi aici astăzi, cu aproximativ 300 de ani înainte de nașterea voastră!

Pentru a vă naște, ați avut nevoie de:

2 părinți

4 bunici

8 străbunici

16 stră, străbunici

32 stră, stră, străbunici

64 stră, stră, stră, străbunici

128 stră, stră, stră, stră, străbunici

256 stră, stră, stră, stră, stră, străbunici

512 stră, stră, stră, stră, stră, străbunici

1.024 stră, stră, stră, stră, stră, stră, străbunici

2.048 stră, stră, stră, stră, stră, stră, stră, străbunici

Doar pentru ultimele 11 generații, au fost necesari 4.094 strămoși, ca să puteți fi aici astăzi. Cu aproximativ 300 de ani înainte de nașterea voastră!

Gândiți-vă pentru o clipă:

Câte lupte? Câte războaie? Câtă foame? Câte dificultăți? Dar, de asemenea... Câtă dragoste? Câtă durere? Câte bucurii? Câtă speranță? Câtă forță? Toți acești strămoși au trebuit să trăiască pentru a putea fi voi astăzi în viață.

Existați doar datorită lor. Se cuvine deci recunoștință față de toți strămoșii, fără ei nu ați avea fericirea de a ști azi ce este viața.

ANUNȚ IMPORTANT!

IMPOZITELE ȘI TAXELE SE POT ACHITA ȘI CU CARDUL!

Orar cu publicul la
Biroul de Taxe și Impozite:

Luni: 8:00 – 14:00

Marți: 8:00 – 15:00

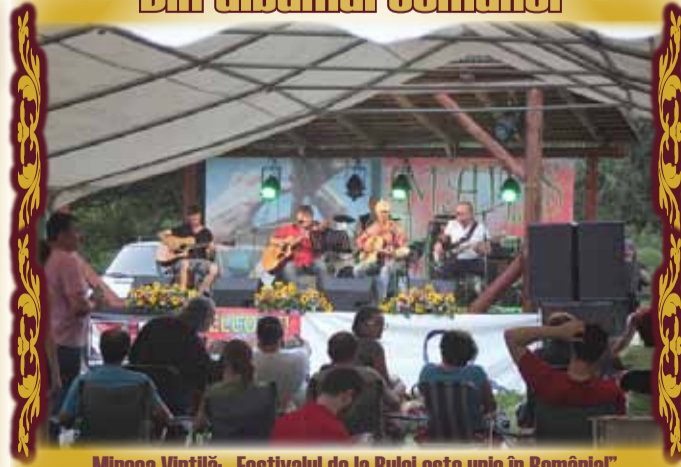
Miercuri: 8:00 – 14:00

Joi: 8:00 – 14:00

Vineri: 8:00 – 13:00

Din albumul comunei

„Mircea Vintilă: „Festivalul de la Bulci este unic în România!”
Și în acest an, povestea merge mai departe...

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Biled

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Atâta timp cât eu voi fi primar, sărbătorile comunei se vor ține și se vor bucura de tot sprijinul meu

Cristian DAVID - Primar al comunei Biled

Pornind spre Biled, simt că mă întorc în tiparul zilelor de primăvară. Soare, ceață subțire, sufletul unei păsări în fiecare adiere de vânt. Înainte de a intra în comună am văzut un om trecând prin lanul de grâu semănat și, râzând bătea cu brațele vântul și viața care locuia în spice. Potolit, rotund, supus dorului. Am

întârziat cu privirea când la el când la tuburile ierbii, în care beau fericirea somnului din rouă cărăbuși ca niște mărgele alunecate de pe scara hornarului.

Domnule primar, recent v-ați întors de la o întrunire a primarilor care a avut loc în capitala țării. Cu ce impresii v-ați reîntors acasă?

► În primul rând, m-am întors cu mai multe informații, din acest punct de vedere consider că acea deplasare a fost pe deplin motivată.

Peste câteva minute veți intra în ședință pentru a da contur bugetului necesar pentru acest an.

► Este adevărat, te-ai informat înainte să vii.

Da, pentru că doresc să știu de fiecare dată când trebuie să mă opresc din dialog pentru a respecta timpul interlocutorului.

► Felicitări. Avem cum bine ai spus, ședința în care se va discuta bugetul, un buget cu care, din păcate, nu ne putem lăuda, este un buget destul

de cumpătat, un buget auster. Dar, așa cum este, noi vom continua să definitivăm lucrările începute.

Unde vi se pare că sunteți mai afectat pe această latură a bugetului.

► Pe partea de asistență socială. Aici vom primi mult mai puțini bani, pentru personalul angajat. Și aceste reduceri, se regăsesc nu numai la noi ci la toate primăriile. Dar, acest fapt nu afectează programul nostru de dezvoltare. Proiectele noastre aflate în derulare, își vor continua mersul firesc. Avem în acest sens diverse proiecte guvernamentale, acolo unde avem cote de cofinanțare, pe care, chiar dacă nu le vom acoperi în aceste prime luni ale anului, le vom duce la bun sfârșit în perioada imediat următoare. Oricum, mai așteptăm rectificări bugetare în acest an.

Aveți, domnule primar, o serie de obiective pe care le-ați dus la bun sfârșit, altele aflate în derulare, din cele aflate în lucru, cărui obiectiv îi veți acorda o atenție aparte?

► Toate obiectivele, toate proiectele pe care le am în lucru pentru binele comunei sunt la fel de importante pentru mine, dar în primul rând, doresc să finalizez, până la sfârșitul anului, asfaltarea a încă patru drumuri, să termin dispensarul comunal, să închei cea mai mare parte a lucrărilor la canalizare, pentru că ea se află încă în extindere, apoi mai am grădinița comunei, lucrările la școală, trotuarele, vezi dumneata, totul odată nu se poate face,

dar toate obiectivele importante pentru comuna noastră le voi duce la bun sfârșit până la capătul acestui an.

Dacă bugetul din acest an este mai mic, el se va răsfrânge și asupra manifestărilor culturale?

► Nu, atâta timp cât eu voi fi primar, sărbătorile comunei se vor ține și se vor bucura de tot sprijinul meu și al colegilor din consiliu. Pentru că ceea ce caracterizează demnitatea unei localități, este efortul acesteia de a duce mai departe tradiția locului. Mai mult chiar, din acest an, pe agenda noastră culturală, se află un nou eveniment.

Despre ce este vorba?

► E vorba de „Worschkoschtprob” sau „Degustarea cârnaților bănățeni” una dintre sărbătorile cele mai apreciate de către minoritatea germană din Banat.

Da, colegul meu Gheorge Miron, a consemnat că acest festival culinar a atras sute de timișeni la Căminul Cultural din comuna dumneavoastră.

► Este adevărat, această manifestare culturală, pe care o vom păstra și în anii care vin, se adresează producătorilor privați, care vin cu produsele făcute în gospodăriile proprii, pentru consum propriu.

Domnule primar, ceasul de pe perete îmi arată că se apropie ora de începere a ședinței, astfel că vă mulțumesc pentru amabilitatea de a mă primi.

► Și eu îți mulțumesc.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Prof. univ. dr. AUREL MIHUT

Domnul Marcel Ardeleanu, din comuna Biled, ne solicită date privind salariul de bază minim. Domnul Ardeleanu, conform Hotărârii de Guvern nr. 935 din 2019, începând cu data de 1 ianuarie 2020, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată va fi de 2.230 lei lunar, pentru un program normal de lucru, în medie, de 167,333 de ore pe lună, reprezentând 13,327 lei pe oră, ceea ce înseamnă o creștere a salariului minim net cu 83 de lei, de la 1.263 de lei cât e acum, la 1.346 de lei din anul 2020.

Pentru personalul încadrat pe funcții pentru care se prevede nivelul de studii superioare, care au vechime în muncă de cel puțin un an în domeniul studiilor superioare absolvite, salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată se menține la suma de 2.350 lei lunar, pentru un program normal de lucru de 167,333 ore, în medie, pe lună, reprezentând 14,044 lei pe oră.

În prezent, circa 1,37 de milioane de salariați încasează salariul minim pe economie, adică aproximativ 24% din numărul total al angajaților din țara noastră, la care se adaugă aproape 311.000 de angajați din construcții care încasează salariul minim din acest domeniu, de 3.000 de lei brut lunar.

CINCI PASTILE PENTRU RÂS

RÂDEȚI, RÂSUL VĂ ȚINE TINERI

- Creierul uman este un mecanism unic. El lucrează neîntrerupt din momentul nașterii voastre până la cumpărarea televizorului.
- În spatele fiecărui nebun stă o femeie care l-a adus în starea asta.
- Dragă, unde ai pus ceaiul?
- Voi bărbații, niciodată nu găsiți nimic. Ceaiul e în sertarul cu medicamente, într-o cutie de cacao, pe care scrie „sare”.
- Bărbații își înșală nevestele cu nevestele care-și înșală bărbații.

- O cioară stătea pe o cracă și nu făcea nimic toată ziua. Un iepuraș a întrebat-o:

- Aș putea să stau și eu ca tine și să nu fac nimic?

- Bineînțeles, de ce nu?

Iepurașul s-a așezat pe jos și nu făcea nimic, dar a apărut o vulpe și l-a mâncat.

Morala: Ca să poți să stai și să nu faci nimic trebuie să fii sus.

Rubrica elevilor

PARABOLA DE ȚINUT MÎNTE

S spune că într-o zi minciuna și adevărul s-au întâlnit.

Minciuna i-a spus adevărului:

- Bună dimineața!

Și adevărul a verificat dacă într-adevăr e o zi bună. S-a uitat în sus, nu a văzut nori de ploaie, mai multe păsări au cântat și văzând că într-adevăr era o zi bună, i-a răspuns minciunii:

- Bună dimineața!

- E prea cald azi.

Și adevărul văzu că minciuna a spus adevărul.

Minciuna apoi l-a invitat pe adevăr să se scalde în râu. Și-a scos hainele, a sărit în apă și i-a spus:

- Să știi că apa e minunată!

Și de îndată ce adevărul a sărit în râu, cum era de așteptat, minciuna a ieșit din apă, s-a îmbrăcat în hainele adevărului și a plecat. Adevărul, în schimb a refuzat să se îmbrace în hainele minciunii și, pentru că n-avea de ce să-i fie rușine, a plecat dezbrăcat pe stradă.

Așa se face că, în ochii altor oameni, e mai ușor de acceptat minciuna îmbrăcată în adevăr, decât adevărul gol-goluț.

Din albumul cu poze al comunei

„Doresc să finalizez, până la sfârșitul anului, asfaltarea a încă patru drumuri”
Cristian David

PAGINA REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia de Deta

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Avem, la primărie, un grup de lucru care ține legătura în permanență cu autoritățile medicale și cele pentru situații de urgență!

Petru ROMAN - Primar al orașului Deta

Domnule primar, apuc să vorbesc cu dumneavoastră în vremuri grele din nou. Ați auzit, sunt sigură, vorbindu-se despre noul virus care sperie populația. Ce părere aveți despre acest subiect?

▶ Sigur, am auzit și eu, și cred că trebuie să luăm în serios această problemă fără, însă, a exagera sau a intra în panică.

Nu sunt eu în măsură să spun cât de periculos este acest virus, dar specialiștii spun că este bine să ne ferim chiar dacă nu este atât de periculos precum a fost prezentat. Categorie, nimeni nu dorește să fie infectat, dar, în același timp, nu trebuie să creăm o isterie generală legată de acest subiect, iar noi, cei

din administrația locală, avem o răspundere în acest sens.

Sunt mulți oameni plecați în străinătate, din Deta? Mă refer mai ales la țări precum Italia, China sau Coreea de Sud?

▶ Categorie, avem mulți oameni plecați în țări străine și așa spune, din păcate. China și Coreea de Sud nu sunt pe lista celor mai căutate țări de către locuitorii din Deta, dar în Italia avem mulți oameni. Nu avem, însă, motive să ne panicăm. Am văzut că și autoritățile italiene ca și cele din România au luat și iau în continuare măsuri pentru a preveni răspândirea virusului, așa că nu ar trebui să ne îngrijorăm. Acest val de informații contradictorii va trece și cred că lucrurile vor reintra în normal.

Ce măsuri de prevenire ați luat?

▶ Noi, la Deta, am fost foarte atenți la toate re-

comandările autorităților centrale și am publicat pe site-ul primăriei cele mai importante măsuri de prevenire a contaminării cu acest virus, măsuri care, de fapt, sunt similare cu cele prin care ne ferim deja de banala gripă. Avem la primărie un grup de lucru care ține legătura în permanență cu autoritățile medicale și cele pentru situații de urgență în caz că vor apărea situații care să ceară intervenția acestora. Până acum nu am avut probleme și sper ca nici de acum încolo, acestea să nu apară.

Ne bucurăm să facem parte din publicațiile care vă ajută să informați populația cu privire la acest fenomen...

▶ Și eu mă bucur și chiar am remarcat cât de atenți sunteți la toate problemele cu care se confruntă comunitățile din Banat. Vă felicit pentru acest lucru și sunt sigur că veți continua pe această direcție.

Vă mulțumim!

Cupa „Mihai MĂRGINEANȚU” 2020

Sâmbătă, 15 februarie, a avut loc, la Deta, Cupa „Mihai Mărgineanțu” la fotbal de sală ediția 2020 sub organizarea Primăriei Orașului Deta și a Consiliului Local Deta. La concurs s-au prezentat șase echipe: Soca, Banloc, Portocala Mecanică, Masters Team, Stamora, Opațița, fiind organizate în două grupe (A și B). Câștigători au fost Soca (Locul III), Banloc (Locul II) și Portocala Mecanică (Deta) - Locul I.

DETA - Portocala Mecanică - Locul I

BANLOC - Locul II

SOCA - Locul III

A FOST ODATĂ CA NICIODATĂ...

Din data de 25.02.2020 a avut loc în cadrul Liceului Tehnologic „Sf. Nicolae” din Deta o activitate extracurriculară numită „A fost odată ca niciodată - basmul și evoluția lui”, organizată de către profesorii de la catedrele de limba română, engleză și franceză împreună cu elevii din clasele IX-XII.

Au fost urmărite mai multe obiective, precum cultivarea sentimentelor de sensibilitate față de basmul popular și față de rolul acestuia în dezvoltarea basmului cult, stimularea curiozității față de originile basmului și a dezvoltării apetitului pentru lectură, dar și perfecționarea capacităților de comunicare într-o limbă străină, de circulație internațională sau aparținând unor minorități, precum și însușirea de comportamente sociale pozitive prin mesajele morale ale basmelor.

Elevii au realizat o prezentare PPT a basmului, au identificat trăsăturile acestuia pe fragmente date, au lecturat fragmentele preferate din diferite basme aparținând unor culturi diferite (unii elevi au ales chiar fragmente în limba japoneză, sârbă, bulgară sau croată, pe care le-au tradus pentru auditoriu). La sfârșitul activității, a fost pus în scenă un scurt basm în limba franceză de către liceenii noștri.

Rubrica elevilor

CURIOZITĂȚI GRAMATICALE

Regula pe care v-o propun în această lună se referă la scrierea cu **b** și **p**. De obicei, înainte de **b** și **p** se scrie **m** (*îmbrăcat, împădurit* etc.), totuși în neologismele compuse se scrie **n**, de exemplu în cuvintele *avanpost* sau *avanpremieră*.

Mult noroc în exprimarea corectă!

FRAGMENTE LITERARE....

„După o iarnă aspră și lungă, după atâtea frământări ce încearcă acest neam, ce plăcută și binevenită e sosirea primăverii! Renaști și îți revii când iarba a prins colț fraged și nou, când toporașii se închină gingașelor lăcrămioare și, când cea dintâi rândunică venită de departe, taie albastrul cerului ca o săgeată. Da, dragii mei! Mai toate privirile ni se îndreaptă spre cerul limpede, spre sfânta cupolă, care-și revarsă asupra pământurilor cultura cerească, cum spune dragul nostru mitropolit și ne învăluie în aureola credinței străbune (...).”

(Iosif MARIUS CIRCA,

„CUȚĂRI ȘI MAI TĂRZII”, Ed. HOFFMAN, 2018, p.87)

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ANCA LUMINIȚA EFTENIE

Foaia de Topolovățu Mare

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„Am primit aprobarea pentru sala de sport din comuna noastră cu o capacitate de 180 de spectatori în tribună”

Ovidiu DOȚA - PRIMAR AL COMUNEI TOPOLOVĂȚU MARE

Domnule primar, ce vă spune numele de Nicolae Mării a Gheorghii Zaharii.

E unul din cei mai apreciați primari din istoria comunei Cicărlău aflată în județul Maramureș, iar purtătorul acestui nume este unul din cei mai cunoscuți interpreți de muzică populară românească, domnul Nicolae Sabău. Interpretul minunat al „Jocului găinii”.

Acest om va rămâne un simbol al Maramureșului. A fost ales în două rânduri primar în comuna natală, lăsând multe fapte notabile, ca edil desigur, în urma sa.

Recent, la București, în cadrul unei întruniri a primarilor artistul v-a înmănat personal o Diplomă de Excelență, care îi poartă numele.

Da, am primit trofeul „Nicolae Sabău” pe anul 2019, la cea de-a XIV-a ediție, așa cu glăsuiește și diploma, în semn de recunoștință și înaltă apreciere pentru contribuția locuitorilor comunei Topolovățu Mare, la promovarea și păstrarea valorilor și civilizației tradiționale specifice. Este un trofeu pe care l-am primit, așa cum am ținut să spun la decernarea lui, în numele tuturor locuitorilor frumoasei comunei Topolovățu Mare. Și, cu precădere, în numele celor două formații artistice de pe raza comunei, prezente la multe concursuri și festivaluri de folclor atât din țară cât și din străinătate, acolo unde au promovat cu cinste numele

comunei noastre și a datinilor din aceste locuri, sub atenta îndrumare a Părintelui Cosmin Vasile Chiroiu, atunci când vorbim de „Junii Iosifalăului”.

Cu ce impresii, dincolo de onoranta distincție, v-ați întors de la întâlnirea primarilor?

M-am întors onorat de întâlnirea cu premierul țării, cu ministrii, dar, cu totul aparte desigur, a fost întâlnirea cu președintele României desfășurată pe parcursul a două ore. A fost un dialog pe durata căruia, președintele țării a răspuns tuturor întrebărilor adresate domniei sale la aceea întâlnire cu colegii mei. Au fost întrebări legate de problemele cu care ne confruntăm în activitatea noastră, și mai ales de problema, pe care o dorim cât mai repede rezolvată, aceea a simplificării procedurilor legate de licitații, de scurtarea anumitor detalii birocratice care întârzie foarte mult derularea proiectelor noastre.

Că veni vorba de proiecte, doresc să aflu, pentru cititorii noștri, despre stadiul proiectelor din acest an?

Proiectele noastre se află în desfășurare, iar din ele aș aminti cele două proiecte pe fonduri europene privind Căminele culturale și noua etapă de asfaltare în localitatea Topolovățu Mare și Șuștra...

La ce valoare?

Un milion de euro.

Și Căminele culturale?

În valoare e 500.000 de euro. Vorbesc de Căminele culturale aflate în Șuștra, Iosifalău și Topolovățu Mare. Dar nu putem omite din discuția noastră și celelalte proiecte privind, de pildă, canalizarea care se află spre final. Și când spun spre final, te rog să consemnezi că

mai avem la acest proiect al canalizării cel mult un kilometru de țevă ce trebuie montată și câteva lucrări la stația de epurare.

Și gazul metan?

În ceea ce privește gazul metan, țin să remarc faptul că în toamna acestui an, vom începe, etapizat desigur, întâi la Topolovățu Mare, apoi la Șuștra, la Iosifalău, Ictar Budinț, Topolovățu Mic și Cralovăț. Sigur, aici vorbim de un proiect care nu se poate face peste noapte, lucru de înțeles, dar pe care îl vom definitiva în toate localitățile noastre.

Aveți obținut acordul de racordare?

Desigur, altfel am fi vorbit vorbe. Am obținut și cota de gaz, am finalizat și studiul de fezabilitate, urmând ca în perioada imediat următoare a obținerii avizelor să trecem la licitația care, sper eu, să nu dureze foarte mult timp.

Aveți să susțineți și în acest an, activitățile cultural-sportive din comuna dumneavoastră?

Categoric, aceste manifestări cultural-sportive, sunt cea mai bună dovadă că Topolovățu Mare are copiii și tineri minunați.

Domnule primar, dacă v-aș ruga să îmi spuneți, în exclusivitate, o noutate aflată pe agenda dumneavoastră de lucru, care ar fi aceasta.

Ar fi aceea că am primit aprobarea pentru sala de sport din comuna noastră cu o capacitate de 180 de spectatori în tribună.

Felicitări!

Mulțumesc.

Foiaia de Victor Vlad Delamarina

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Birocrația asta ne mănâncă, nu ani de așteptare, ci ani din viață și sănătate

Ioan Cristian CARDAȘ - Primarul comunei V.V. Delamarina

Venind din Banatul de munte spre cel din câmpie la ora la care amiază și-a așezat deplina lumină asupra munților, am simțit cum s-a răcit simțitor. Până și păsările care s-au zbenguit fără griji au amuțit. Doar foșnetul frunzelor, șoaptele brazilor, freamătul crengilor bătute de vânt – păreau că se aud mai aproape. Opresc mașina, privind timp lung deasupra unei poieni unde la focul cel mare care ardea sub un cazan prins în trei pari, ciobanii puseseră la fiert un berbec întreg. Pământul dezghețat, acolo unde e mai mult încălzit de soare, lasă vederii flori galbene sub formă de stea, rătăcite prin iarba proaspătă de un verde orbitor. Cu această imagine rară, am intrat în sediul administrației locale.

Domnule primar, vorbeam, în rândul trecut, despre rețeaua de canalizare pentru localitățile Honorici – Pădureni – Visag.

Da, pentru aceste localități avem deja semnat contractul de finanțare. Pentru Visag vom avea o stație, iar celelate două localități vor fi deservite de stația existentă în satul reședință de comună.

Care sunt programele pe care ați desfășurat cele mai multe din proiectele dumneavoastră?

Am lucrat susținuți de toate programele, am semnat și pe PNDL și pe AFIR...

Domnule primar, despre terenurile de sport, din co-

muna dumneavoastră, ce-mi puteți spune?

Reamintesc că avem terminate trei baze sportive în comuna noastră. Baze moderne, puse la dispoziția tuturor locuitorilor noștri.

Are comuna Victor Vlad Delamarina, oameni interesați să practice activități sportive? Mai bine zis, au ei timp?

Pentru sănătate, pentru întreceri sportive, mereu se găsește timp. Și acest fapt mă bucură.

Cu PUZ-urile cum stați?

Foarte bine, unele finalizate, altele aflate în curs începând cu Petroasa Mare, apoi Herendești, Victor Vlad Delamarina, etc. Am atribuit loturi de casă pentru tinerii din comună în localitatea Petroasa Mare, vom atribui și în celelalte.

În Petroasa Mare câte loturi ați atribuit până acum?

Până acum, am atribuit șase loturi. Și pentru PUZ-ul respectiv am și semnat contractul pentru rețeaua electrică necesară în zonă.

Cu drumurile, după cum se vede, comuna dumneavoastră stă foarte bine.

Da, mai avem de lucru în unele porțiuni dar în general stăm bine la capitolul infrastructură rutieră.

Va întârziat în anumite proiecte, în lucrările dumneavoastră, birocrăția despre care vorbesc și colegii dumneavoastră?

Draga mea, sigur că m-am lovit și eu de birocrăție, păi gândește-te că anumite proiecte noi le-am pregătit din anul 2016 și am ajuns, cum e cazul celui privind stăzile din Herendești și Petroasa Mare,

până în 31 octombrie 2019 ca să putem semna contractul de lucrări.

De necrezut!

De necrezut, dar adevărat. Am început cu studiul de proiectare în septembrie 2016 și au început să treacă anii, 2016, 2017, 2018, până în octombrie 2019. Ce să pot spune când această lucrare trebuia să fie gata într-un an de zile? Mă mai poți întreba, dacă m-am lovit de birocrăție? Păi, birocrăția asta ne mănâncă, nu ani de așteptare, ci ani din viață și sănătate.

Oamenii, consătenii dumneavoastră înțeleg aceste greutăți?

Înțeleg, sigur că mă întrebau la început: „Domnule primar, ce proiecte ai, când le pui pe picioare?”

Și răspunsul dumneavoastră?

Răspunsul meu era cel adevărat: „Oameni buni, am depus toate dosarele, ce pot să fac mai mult decât să aștept?” Știi cum poate fi explicată pe înțelesul tuturor această birocrăție?

Vă ascult.

Este ca și cum tu ai toate materialele necesare pentru a face o căruță, ai și proiectul gata, dar pentru fiecare spiță de la roată și se cere să întocmești 50 de cereri și 100 de dosare. E trist, dar acesta e adevărul.

Ce se poate face în acest sens?

Să existe mai multă înțelegere din partea decidenților, pentru nevoia de simplificare a multor decizii.

Domnule primar, vă mulțumesc.

Și eu îi mulțumesc.

Rubrica școlii

Elevii NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Eleva Diana Suci din comuna Victor Vlad Delamarina, ar dori să cunoască sensul exact al expresiei „Ești patetic”. Dragă Diana, probabil că mulți dintre noi auzim frecvent expresia „Ești patetic!”, rostită în cele mai diverse contexte, mai ales în limbajul tinerilor, și care este decodificată, după modelul structurii englezești „You are pathetic!”, după care a fost calchiată cu sensul „Ești jalnic! / Ești penibil! / Ești ridicol!” etc.

În limba română, cuvântul *patetic*, are sensul de *patos*, care emoționează, impresionează, înduioșează; plin de emfază, de afectare.

Așadar, în limba română, înțelesul de bază al acestui adjectiv, împrumutat din limba franceză, și care are ca etimon grecescul „*pathetikos*”, derivat din *pathos* – suferință, se referă la o atitudine marcată de o emoție intensă, care impresionează, înduioșează.

Conotațiile negative – plin de emfază, de afectare – s-au adăugat târziu și, oricum, nu corespund sensului expresiei englezești.

Prin urmare, a te adresa cuiva cu expresia „Ești patetic” – de exemplu: *Ești patetic, nu credeam că te vei umili pentru ceva atât de nesemnificativ!* – nu înseamnă că îi spui, cum cred mulți, „Ești jalnic!”. Este o exprimare greșită, deoarece „ești jalnic” intră în contradicție cu restul enunțului.

Se poate spune însă corect: „Ești jalnic / penibil, nu credeam că te vei umili pentru ceva atât de nesemnificativ!”, iar pentru sensul „patetic”, corect ar fi, de exemplu: „Cuvintele tale mi s-au părut patetice, ai reușit să-mi impresionezi pe cei prezenți / Atitudinea ta patetică a avut efectul scontat, i-ai înduioșat pe toți!” etc.

Rubrica Bisericii

„Nu îi puneți pe alții să se roage pentru voi”

PĂRINTELE ADRIAN FĂGEȚEANU

- Înfrânarea și puterea rugăciunii le sunt date tuturor oamenilor. Dacă vrem să ne înfrânam trupul de la cele necurate și dacă vrem să ne rugăm, nu există „nu pot”.

- Oamenii îl caută pe Dumnezeu numai la necaz, greutăți și suferințe. Dumnezeu ne-a spus: „Nu vă puneți nădejdea în oameni” și noi ne aducem aminte de aceasta la nevoie. Îi sfătuiesc pe toți creștinii să nu uite de rugăciune nici când le este bine. Și să nu pună pe alții să se roage pentru ei. Să se roage pentru ei înșiși.

- Numai cei care au capacitatea de a se jertfi pentru

ceilalți se mântuiesc.

- Se vorbește de mari duhovnici. Duhovnicul, indiferent de pregătirea lui școlară, nu are nici o putere dacă nu o primește de sus.

- Cerul e acolo unde se face voia lui Dumnezeu.

- Smerenia e cel mai mare dar de la Dumnezeu, izvorul celorlalte. Să aveți smerenie. Și jefelnicie. Iar de ați supărat pe cineva, să vă pară rău și să vă împăcați cu el.

- Chiar și unii creștini mă întrebă care este rostul vieții noastre. N-avem nici o îndoială. Mântuitorul a spus clar: „Căutați împărăția cerurilor”, adică mântuirea.

RĂSPUNSUL MEDICULUI DE FAMILIE

EFACTELE NEGATIVE ALE DEPENDENȚEI DE INTERNET

DR. CORINA MIHĂILESCU

Dependența de internet poate avea numeroase efecte negative, atât de ordin fizic, cât și emoțional. Plecând de la dureri fizice, sindrom de tunel carpian, insomnie, probleme de vedere și până la pierderea în greutate, toate acestea fac parte din problemele cu care se poate confrunta o persoană dependentă de internet. În ceea ce privește sfera emoționalului, efectele corelate cu această dependență includ depresie, anxietate, izolare socială, agresivitate și schimbări de dispoziție.

E bine de știut că nu există un tratament specific acestui tip de dependență, soluțiile fiind adaptate în funcție de gradul de severitate înregistrat în mod individual. Totuși, primul pas este să fim atenți la cei din jurul nostru și să nu trecem cu vederea observarea unui comportament sugestiv pentru diagnosticul acestei dependențe în rândul apropiaților noștri.

Psihoterapia este indicată mai ales în cazul în care dependența de internet este asociată cu tulburări precum anxietatea, depresia sau tulburarea obsesiv compulsivă. Sprijinul familiei aduce un aport benefic demn de luat în calcul în această situație, la fel ca în cazul oricărui tip de dependență sau tulburare de comportament.

Din albumul primăriei

Imagine de la întâlnirea membrilor „Asociației Primarilor din Banatul Istoric”, unde comuna Victor Vlad Delamarina a fost reprezentată de conducerea administrației sale.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaiia de Vermeș

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

„A FOST O SEARĂ MINUNATĂ, CU OAMENI BUNI ȘI DE OMENIE”

ION IACOB DAMIAN, PRIMAR AL COMUNEI VERMEȘ

Organizat impecabil de Primăria comunei Vermeș, „Balul portului popular” a ajuns în acest an la ediția a V-a. Acesta s-a desfășurat în sala mare a Căminului Cultural „Cassian R. Munteanu”. Cei prezenți, s-au reîntâlnit cu folclorul autentic prezentat de formația condusă de maestrul prof. Dan Galea, alături de soliștii vocali Roxana Toader și Petre

Chiordan. De-a lungul serbării, s-au oferit premii și diplome participanților, juriul având o misiune grea, aceea de a desemna, conform regulamentului, premiile pentru cel mai autentic, dar și pentru cel mai frumos costum popular, atât la femei, cât și la bărbați. Cu acest prilej, a fost premiată și cea mai tânără participantă, Pîrvan Ariana Florina, cea care la sfârșit de mărțișor va împlini vârsta de doi anișori.

Mulțumind domnului primar Damian, directorul Căminului Cultural „Casian Munteanu”, domnul Gerson Teacă, a avut cuvinte de recunoștință pentru coregraful David Ciprian, pentru prezen-

tatorul și realizatorul TV, Dan Liuț, precum și pentru doamna Mina Loga.

La capătul manifestării, dorind să aflăm și părerea domnului primar, acesta ne-a spus: „A fost o seară minunată, cu oameni buni și de omenie. Oameni cu o ținută pe măsură, în ton cu frumosul eveniment, ajuns la cea de-a cincea ediție. Și dacă am amintit de ținută, trebuie să remarc faptul că azi s-au deschis lăzile cele vechi, cele de zestre, din care a fost scoș, pentru a fi îmbrăcat, portul identității noastre. Îi felicit pe cei premiați, mulțumind totodată, tuturor celor prezenți”.

MULȚUMESC DOAMNEI PROF. ANDREEA TEACĂ PENTRU SPRIJINUL ACORDAT ÎN REALIZAREA ACESTEI PAGINI / ROXANA FURDEAN

Foaia de Coșteiu

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: Aceasta este Biblia Banatului!

† Ioan

Adresez tuturor doamnelor și domnișoarelor comunei noastre, numai bucurii de la bunul Dumnezeu

Petru CAREBIA - Primar al comunei Coșteiu

Atrecut și ultima lună pe care calendarul ne asigură că a fost a iernii, deși nici un fulg nu ne-a ajutat să ne bucurăm de acest adevăr calendaristic. Nu e nimic, vom trăi în schimb renașterea și bucuria primăverii, care pentru puțină vreme mai stau închise în muguri. Cresc zilele în acest început de martie și soarele lucește într-un chip deosebit.

Vine primăvara domnule primar?

► Vine și parcă mereu am simțit-o aproape în acest an. Ei, s-au dus iernile de altădată, domnișoară Roxana. Urmașii noștri, când vor vedea zăpada, o vor săruta, așa cum noi în anii copilăriei noastre, ne jucam mușcând din ea ca dintr-o vată de zahăr.

Se schimbă anotimpurile.

► Nu se schimbă, dispar de-a dreptul.

Stăm de vorbă, la câteva zile distanță de ziua de 8 martie, o zi denumită generic „Ziua femeii”...

► Vezi, eu nu vreau să te dezamăgesc, dar ca un om cu prezență constantă la Sfânta Biserică, vreau să știi că ortodoxia nu a asumat ziua de 8 martie, ca zi închinată femeii.

Carevasăzică nu avem în lumea ortodoxă o zi închinată femeii?

► Ba da, dacă ar fi să vorbim de o zi pe care ortodoxia o închină femeilor, acesta este Duminica Femeii

lor Mironosițe, a treia duminică după Învierea Domnului. Femeile Mironosițe sunt cele care au urmat, au slujit lui Hristos atât înainte, cât și după moartea Sa și au vestit pentru prima dată că El a înviat din morți. Potrivit Sfintei Scripturi, ele au plecat de la mormânt „cu frică și cu bucurie mare ca să vestească ucenicilor Lui. Dar când mergeau ele să vestească ucenicilor, iată că Iisus le-a întâmpinat zicând: Bucurați-vă!”. Ori, chiar cu aceste cuvinte frumoase întâmpină Biserica femeia. Această zi, numită „Ziua femeii”, nu a fost sărbătorită oficial decât în țările comuniste. Oricum ar fi, eu, aflat în apropierea acestei zile, adresez tuturor doamnelor și domnișoarelor comunei noastre, numai bucurii de la bunul Dumnezeu.

Domnule primar, ați modernizat comuna și când spun asta, mă gândesc nu numai la infrastructura rutieră din comuna Coșteiu, proiect finanțat prin PNDR, ci și la modernizarea sistemului de alimentare cu apă și la extinderea rețelei de canalizare și a stației de epurare din localitatea Coșteiu, la introducerea gazului în localitatea reședință de comună și la efortul pe care îl faceți de a aduce gazul și în gospodăriile celorlalte sate.

► Dragă Roxana, dacă am început cu gânduri frumoase pentru ceea ce e „Ziua femeii”, hai, să lăsăm realizările mele pentru o altă întâlnire.

Sunt de acord, dar aș dori totuși, în spirala aceluiași subiect, să vă întreb despre mulțumirea muncii dumneavoastră. A efortului pe care îl depuneți. Iși găsește ea loc, în inima dumneavoastră?

► Atunci când ai drag de oameni, și eu iubesc oamenii, atunci când vezi, că prin roadele muncii tale, consătenii tăi trăiesc, măcar cu o treaptă, mai bine, nu poți, să nu fii mulțumit. Vezi, dumneata, mulțumirea nu este o vorbă complicată, ea este simplă, tocmai pentru că mulțumirea înseamnă a reuși mereu în lucrurile mici, căci, numai ele, au avantajul de a fi multe.

Dacă ar fi să dați un sfat tinerilor din comuna dumneavoastră, privind viața, ce le-ați spune?

► Le-aș spune, să nu uite niciodată, că viața înseamnă muncă. Cel puțin așa am înțeles eu de la părinții mei, care m-au chemat alături de ei, la muncă, încă din copilărie. Așa erau anii atunci și așa vor fi și cei care vin. Viața e un șir de angajamente. Cele față de tine sunt mai alese. Dar, să nu uităm că cele față de tine prefăteză pe cele față de societate, de obște.

Angajamentele pentru viață au și restanțe domnule primar?

► Au todeauna restanțe și poate că ele sunt cele care ne țin mereu în stare de veghe, de implicare, de muncă.

După aceste frumoase observații, parcă aș lăsa pentru viitoarea întâlnire, întrebările legate de munca depusă de dumneavoastră, pentru achizițiile de utilaje atât de necesare, pentru serviciile publice locale din comuna Coșteiu, pentru aducerea gazului și extinderea rețelei de canalizare.

► Bine faci.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Level Marian Duma din comuna Coșteiu, ar dori să afle, în plină campanie privind vaccinarea populației, forma corectă a acestui cuvânt. Dragă Marian, în cadrul mai multor emisiuni TV, de știri, se aud intervențiile unor reporteri sau moderatori, care vorbesc despre „administrarea de vaccine” pentru prevenirea gripei. O căutare pe Google arată că formulări similare apar și pe diverse site-uri. Se mai poate constata și o altă anomalie, și anume folosirea formei „vaccine” cu valoare de singular, de exemplu: „În unele țări dezvoltate

există un vaccine combinat pentru rujeolă, rubeolă...”

Pentru toți cei care mai au ezitări în privința acestui cuvânt, trebuie precizat că singura formă corectă de singular este *vaccin*, din fr. vaccin, lat. Vaccinus, iar forma de plural este *vaccinuri*.

Este, așadar, un substantiv de genul neutru, cu pluralul specific acestui gen, care are, trei sensuri:

1. produs biologic preparat din germeni patogeni sau din secreții microbiene, care se administrează prin injecții sau pe cale bucală unui om ori unui animal în scop preventiv (pentru a căpăta imunitate împotriva bolilor infecțioase) sau curativ.

2. Administrare a unui vaccin.

3. Urmă, semn, cicatrice rămasă pe corp în urma administrării unui vaccin.

RUBRICA OASPEȚILOR NOȘTRI

MONUMENTE ISTORICE ÎN COMUNA COȘTEIU

Biserica de lemn din Hezeris, aflată în comuna Coșteiu, datează din secolul XVIII. Are hramul „Adormirea Maicii Domnului”. Biserica se află pe noua listă a monumentelor istorice sub codul LMI: TM-II-m-A-06238.

Prima atestare documentară datează din anul 1401, un nobil de aici fiind desemnat ca om al regelui într-un proces de proprietate cu nobilii din împrejurimi. Mai târziu, în același secol, regele Matei Corvin donează domeniul „Hegyeres” banului de Severin Francisc de Haraszdt. În 1529, regele Ioan Zapolya a donat moșia nobilului lugojan Dimitrie Luca și fiului său Martin, castelani ai cetății Lugoj. Conscriptia austriacă din 1517 nu o menționează, dar la 1723 figurează pe harta Banatului, întocmită din ordinul lui Claudius Florimund Mercy, primul guvernator austriac al Banatului, grafia fiind „Egris”. Anul exact al edificării bisericii nu se cunoaște.

Conform tradiției locale, acest lăcaș de cult a fost construit în 1743, pe locul numit „Ocolituri”,

aflat la 2 km vest de actuala vatră a satului. Măsurile de sistematizare, fac ca locuitorii să se adune pe actuala vatră a satului, prilej cu care biserica este și ea mutată pe actualul amplasament.

Reparații s-au făcut la biserica puțin înainte de 1900, iar o reparație capitală în 1960. Atunci i s-a făcut o temelie din piatră de carieră prinsă cu mortar de var, iar șindrița de pe acoperiș și turn a fost schimbată cu tablă zincată.

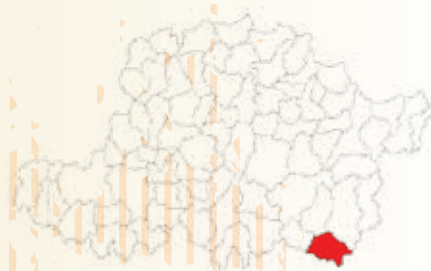
Construcția este realizată din bari de stejar prinse în „căței”, având pereții exteriori tencuiți cu pământ și spoii cu var. La penultima restaurare au fost mărite și ferestrele și ușile de acces. Turnul de peste pronaos este zvelt, de formă prismatică, surmontat de un capac piramidal.

Ansamblul pictural de la Hezeris este datat către 1779, el prezintă afinități cu cel de la Zolt și din acest motiv este atribuit zugravului Atanasie din Lugoj.

PAGINA REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Birchis

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Pentru a reuși să înfrumusețez comuna, mi-au fost mereu alături consătenii și consilierii mei

„Mi spunea odată Vasile Todî, atunci când abia venită la Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric întâlneam primii edili, că orice întâlnire cu primarul Birchișului este frumoasă și liniștită ca o zi de martie. Iată de ce am ținut, cu osârdie, să-l întâlnesc pe acest om în chiar începutul acestei luni.

Domnule primar, mă uit la felul cum arată primăria din Birchis azi, la trotuarele comunei, la terenurile ei de sport și la atâtea altele, ați schimbat cu totul aspectul comunei.

► Mulțumesc pentru apreciere, dar să știi că pentru a reuși să înfrumusețez comuna, mi-au fost mereu alături consătenii și consilierii mei.

Venind la întâlnirea cu dumneavoastră, prin pădurea Făgetului, l-a jumătatea drumului, în partea dreaptă, am observat un nou drum de asfalt, pe care, coborând, am ajuns la intrarea în localitatea

Căpâlnaș. Un drum nou, făcut, zic eu, ca la carte. Un drum care leagă două județe. Ați reușit!

► Da, am reușit să facem lucrările de asfaltare pe acest drum care face legătura între Valea Mureșului și Banatul istoric. Prin acest drum, ne apropiem mai mult de autostradă, urmând ca imediat ce condițiile atmosferice ne vor permite, adică din partea a doua a lunii martie, să începem și pe drumul 104 cu asfaltarea.

Ce să înțeleg prin 104?

► Prin 104 se înțelege drumul care merge spre satul Groși aparținător de comuna Marginea din județul Timiș. Dacă acest drum va fi continuat și de primăria Marginea, ar fi o adevărată mană cerească pentru toți locuitorii de pe Valea Mureșului pentru că el ar face legătura cu autostrada.

Ei cât ar mai avea de asfaltat?

► Cam 2,5 kilometri.

Domnule primar, cum ați reușit să faceți acest drum într-o perioadă atât de grea, într-o perioadă în care guvernele se plâng că nu sunt bani nici măcar

pentru un trotuar?

► Atunci când vorbim de guvernare, eu cred că acolo este și nepăsare multă, dar și multă încurcătură legislativă. Și când spun „încurcătură legislativă”, te rog să notezi că pentru a realiza acest drum, am stat doi ani blocați în sistemul de licitație. Doi ani! A câștigat o firmă, a fost contestată, apoi a câștigat alta care la rândul ei a fost și ea contestată, astfel că din contestații în contestații, am pierdut doi ani prin regulile procedurii de achiziție. Dar, am trecut și acest hop al contestațiilor și până la urmă am reușit.

Domnule primar, ce stă la baza acestui mod de a reuși?

► Implicarea factorilor decizionali și, mai ales, preocuparea majoră. Din păcate, nu văd din partea guvernurilor noastre nici un fel de implicare. Păi cum să mă convingă ei pe mine, cum să convingă ei cetățenii acestei țări, că de atâția ani, pe Valea Oltului, nu se poate realiza ceea ce românii cer de 30 de ani?

OAMENI AI BIRCHIȘULUI DE ALTĂDATĂ

MOȘU AMVROSIE

AUREL VODICEAN

Odată cu umbrele serii s-a umplut și casa lui Moșu Amvrosie. Cei mai în vârstă povestesc întâmplări trăite sau auzite despre răposatu. Cei tineri fac glume și se țin de znoave. Așa se obișnuiește la priveghiile celor mai bătrâni de când se știi ei. Moș Amvrosie a fost un om vesel, petrecăreț, glumeț. Era invitat la toate nunțile și la diferite petreceri. Așa îl cunoscuse toată lumea, ba i se duse vestea și în satele învecinate. Scobise odată un ludai mare și îl trăsese pe cap, lăsând găuri pentru nas și ochi și gură. A luat o pânză lungă pe spate, cu un opaiț în mână a bătut la ușa unuia mai slab de înger. Câteva zile a stat omul în pat. A chemat preotul să-i facă slujbe în casă, pentru alungarea satanei. Și baba Sofia, descântătoarea satului, trei zile i-a stins cărbuni, bolborosind descântece pentru alungarea necuratului.

Bun om, Moșu Amvrosie. Dumnezeu să-l odihnească. Se mândrea mult, povestea unul, cu bunicul

lui, care își amintea de cei de demult din viața lor. Sătenii au înconjurat odată mai mulți turci, foști prizonieri scăpați cine știe cum de sub escortă, aciuiați prin stuferișurile din Balta Mare. Cu coapse, furci și topoare i-au grupat, împingându-i în gropoii ăla mare din „Cisâg”, unde i-au înecat. Printre cei scăpați, unul s-a ascuns în fântâna de la marginea satului. De spaimă, a alunecat de pe pietrele fântânii, înecându-se și el. De atunci i-a rămas numele de „Fântâna lu' Turcu”.

Într-un colț, cei trei tineri, printre care se număra și Ion, vorbesc în șoaptă, privind spre mort. Ies în uliță, lângă fereastră, după care revin în apropierea mortului. Este trecut de miezul nopții. Cele două fete ale lui Moș Amvrosie, aplecate de spate, bătrâne și ele, plâng și se cântă după Tatăl lor. Nepoții și strănepoții sunt împrăștiați printre grupurile celor adunați. Una dintre bătrânele surori și-a rezemat brațul și capul pe marginea sicriului. Cealaltă, Sida, se cânta, așa cum este moștenit obiceiul aici în sat:

Tată, te plângem cu toții...

Și copiii și nepoții...

Tată, și tu ni te-ai dus,

În ceruri la Mama, sus

Plânge-n casă lume multă

Scoală Tată și-i ascultă.

Deodată, o mână de-al lui moșu se mișcă lateral, atingând ușor capul Sidei aplecat deasupra. Amându-și săriră îngrozite înapoi, cu o viteză care nu se potrivea cu vârsta lor. Văzură și câteva femei mișcarea, care stăteau mai în față. Unele în picioare, altele pe scaune. Se produse o mare învălmășeală călcându-se pe picioare între ele, în fugă spre ușă. Li se alăturară și câțiva bărbați, sărind așa, la grămadă, fiecare cum putea, pragul casei, în bezna nopții. Cei rămași în casă, făcură ochii cât pumnul. Mortul își mișcă și cealaltă mână. Capul i se ridică la vreo trei degete de pernă.

În ocol, lângă pragul casei se zvârcoleau femei și bărbați în toate pozițiile, peste troacele de apă din timp pregătite. Cei tineri se prăpădeau de râs. Ei erau autorii trăznaiei puse la cale. Legaseră încă din timpul zilei două sfori de mâinile lui moșu, pe sub pumnarii lați de la cămașă. La fel legaseră și de gulerul cămașii de la ceafă pe sub pernă. S-au dumirit oamenii repede despre ce era vorba. Femeile, mult mai speriate, își făcură cruce fugind cât le țineau puterile spre casă. A râs lumea multă vreme, amintindu-și de cele întâmplare. Și Moșu Amvrosie s-ar fi veselit, dacă trăia, doar a fost de neîntrecut în asemenea snoave.

Rubrica școlii

ELEVII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

„Elevul Mihai Stănescu din comuna Birchis, ne întreabă cum este corect: „poate fi posibil sau este posibil”? Dragă Mihai, este evident că adjectivul *posibil* are sensul: „care poate exista, care se poate realiza, care se poate întâmpla, ceea ce este cu puțință, realizabil, probabil” etc.

Din asocierea acestui adjectiv cu verbul a (*se*) putea – cu înțelesul a *exista* *posibilitatea*, a *fi posibil* – rezultă, desigur, un pleonasm, adică o greșeală de exprimare, care constă în utilizarea apropiată a doua sau mai multe cuvinte / construcții cu același înțeles, repetându-se, inutil, o idee. Probabil că oricine ar zăbovi puțin asupra manierei de exprimare nu s-ar gândi vreodată să spună: „Poate să se poată...”

Prin urmare, corecte sunt enunțurile care evita pleonasmul, de exemplu: „Este posibil să se întâmple acest lucru / Cum este posibil să nu spuneți adevărul ? / Poate să vină ploaia / Ar fi posibil să plecăm” etc.

SFATUL BĂTRÂNILOR

CÂTEVA REGULI DE VIAȚĂ

Împacă-te cu trecutul pentru a nu-ți distrage prezentul.

Ce cred alții despre tine nu este treaba ta.

Timpul vindecă aproape orice, ai răbdare.

Nu compara viața ta cu a altora și nu îi judeca. Nu știi care este drumul lor în viață.

Zâmbește, nu deții toate problemele lumii.

Cu cât e mai frumos prezentul, cu atât mai puțin te vei gândi la trecut.

Lăcomia și fericirea niciodată nu s-au întâlnit. Nu e de mirare că nici nu se cunosc.

Oamenii se împiedică mai degrabă de buturugi și nu la urcarea munților.

PAGINĂ REALIZATĂ DE ROXANA FURDEAN

Foaia de Sînandrei

Să dea Dumnezeu ca cineva, adunând jurnalul „Banatul” foaie după foaie, după ce se vor aduna cu sutele, cu miile, să spună: *Aceasta este Biblia Banatului!*

† Ioan

Mulțumesc tuturor consilierilor locali pentru sprijinul acordat

Claudiu COMAN - Primar al comunei Sînandrei

În timp ce mă apropiam de bine gospodărita comună Sînandrei, gândurile mele se îndreptau spre frumusețea de altădată a lunii martie, la anii când bucuria oamenilor și neteama de ziua de mâine deschidea mugurii cașilor. La anii în care zăpezile se așezau peste grâul din câmpie vestind nașterea pâinii. Deși ploaia de ieri, a venit ca o forță descurajatoare, oamenii încă își leagă sufletele de frumusețea așteptată a acestei luni pentru a nu-și ruina nădejdiile.

Domnule primar, stăm de vorbă la puțin timp după ce ne-am întâlnit la adunarea membrilor „Asociației Primarilor din Banatul Istoric”, al cărei fondator sunteți și dumneavoastră. Cum vi s-a părut această primă întrunire din acest an?

▶ Plină de bună-cuviință, de prietenie și de înțelegere unanimă a proiectelor pe care le vom derula în acest an. Dar cel mai plăcut fapt mi s-a părut acela, pe care ulterior l-a consemnat și presa, ca noi, primarii să facem în așa fel, ca alegerile din acest an, să se desfășoare sub semnul unui fairplay care caracterizează această parte a țării. Apoi m-a bucurat faptul că la această întâlnire au participat primari

din trei județe și din partide diferite, dovedind încă o dată că Banatul poate fi un exemplu demn de urmat în ce privește dialogul pe care oamenii îl au chiar atunci când practică opinii opuse.

Ați aprobat recent bugetul local pentru anul în curs.

▶ Da, și această ședință, mi-a confirmat din nou, ceea ce am spus în legătură cu Banatul care poate fi un exemplu demn de urmat, de alte zone ale țării, în ce privește dialogul pe care oamenii îl au chiar atunci când practică opinii opuse. Și când repet acest lucru, o fac cu dorința de a evidenția modul civilizată în care s-au derulat discuțiile pe toată durata ședinței de consiliu, fapt ce mă face să mulțumesc tuturor consilierilor locali pentru sprijinul acordat. Buget aprobat cu majoritate absolută de către consilierii prezenți și reprezentanți, desigur, ai atâtor partide politice.

La ce sumă se ridică bugetul pentru acest an?

▶ Bugetul estimat pentru anul în curs s-a conturat în valoarea a 12.661.000 de lei. Cu observația ca firmele de pe raza comunei noastre și, evident, toți cetățenii să-și plătească impozitele și taxele locale în timpul stabilit.

Domnule primar, având deja un buget acceptat și aprobat în unanimitate, aș dori să vă întreb despre un proiect pe care îl doriți implementat cât mai repede?

▶ Desigur, cu atât mai mult cu cât acest proiect

va ajuta enorm cetățenii în buna folosire a timpului necesar pentru obținerea unor acte ori pentru achitarea taxelor. Este vorba despre modernizarea serviciilor publice, prin introducerea unor variante electronice de efectuare a acestora.

Când va deveni funcțional?

▶ Acest proiect se va implementa până la sfârșitul lunii mai a acestui an. Și, cu sprijinul lui, taxele se vor putea plăti cu o aplicație descărcată pe telefonul mobil, iar la sediul primăriei se va putea plăti cu cardul. Apoi, tot în acest context al discuției, se va putea emite online, atât certificatul fiscal, cât și cererea e urbanism. Totodată, site-ul administrației noastre va fi modernizat, iar informațiile, actualizate.

Despre segmental achizițiilor ce ne puteți spune?

▶ E bine că mă întrebi pentru că doresc să asigur cetățenii comunei Sînandrei, că intenționăm, în cel mai scurt timp, să achiziționăm echipamente moderne pentru sediul unde se vor elibera cărțile de identitate.

Domnule primar, știind că aveți o agendă cu proiecte destinate comunei dumneavoastră foarte bogată și mai știind că sunteți așteptat la o ședință județeană, vă propun să continuăm subiectul proiectelor în numărul viitor al jurnalului nostru.

▶ Foarte bine.

POȘTA REDACȚIEI

CITITORII NE ÎNTREABĂ, NOI RĂSPUNDEM

Domnul Darius Muntean din comuna Sînandrei, ne întreabă dacă legislația rutieră reglementează și circulația pietonală? Și dacă da, atunci la ce amendă se expune cetățeanul? Domnule Muntean legislația rutieră în vigoare nu reglementează doar circulația vehiculelor, ci și pe cea a pietonilor.

Mai exact, Ordonanța de urgență nr. 195/2002 stabilește că pietonii sunt obligați, atunci când sunt în trafic, să circule pe trotuare sau, dacă acestea nu sunt disponibile, pe marginea drumului și să traverseze numai prin locurile special amenajate, adică pe la trecerile de pietoni, fie ele semaforizate sau nu. Pietonii ce nu respectă regulile privind circulația pe drumurile publice pot primi amenzi încadrate în clasa I de sancțiuni, adică pot primi două sau trei puncte-amendă. În condițiile în care punctul-amendă are, și în acest an, valoarea de 145 de lei, amenziile pe care le pot primi pietonii

care ignoră regulile de circulație sunt cuprinse între 290 și 435 de lei.

Totodată, pietonii au prioritate de trecere față de mașini doar atunci când traversează drumurile publice pe trecerea de pietoni sau la culoarea verde a semaforului destinat lor. Când culoarea verde a semaforului devine intermitentă înseamnă că semaforul urmează să afișeze semnalul roșu, iar pietonii trebuie să grăbească trecerea și, dacă drumul are un refugiu central sau un spațiu pe unde nu circulă mașinile, pietonii trebuie să aștepte acolo schimbarea culorii semnalului semaforului.

Așadar, pietonii nu pot începe traversarea drumului atunci când semnalul de culoare verde al semaforului este intermitent sau atunci când semnalul este de culoare roșie.

Atenție! Traversarea prin locuri nepermise poate avea mai multe implicații în afară de amendă. Mai exact, legislația rutieră în vigoare prevede că pietonii surprinși și accidentați atunci când traversează prin locuri nepermise sau pe culoarea roșie a semaforului poartă întreaga răspundere a accidentării lor.

ÎN ATENȚIA CETĂȚENILOR COMUNEI SÎNANDREI

CURĂȚENIA - TEMEIUL SANĂTĂȚII ȘI OGINDA SIMȚIRII

Dragi locuitori ai comunei Sînandrei, vă reamintim că în conformitate cu hotărârea nr. 63 / 2019 a Consiliului Local al comunei Sînandrei, privind curățenia comunei, cetățenii și asociațiile de proprietari au următoarele obligații:

- să întrețină curățenia locuințelor pe care le dețin în proprietate sau cu chirie.

- să întrețină în stare corespunzătoare împrejurimile imobilelor și acolo unde este cazul să asigure curățenia și întreținerea permanentă a șanțurilor de scurgere a apelor pluviale, a podețelor și tuburilor de beton aferente acestora, pe întreaga lungime a

proprietății.

- să nu acopere șanțurile, rigolele sau tuburile de beton cu nici un fel de material sau deșeuri.

- să asigure și să mențină curățenia pe trotuare, pe zonele verzi și pe locurile de parcare pe care le folosesc. Cetățenii, agenții economici și instituțiile publice vor asigura și menține curățenia și pe partea carosabilă a drumului până în axul acestuia.

Persoanele fizice care nu respectă prevederile HCL NR. 63/2019, riscă amenzi între 500 și 1.500 de lei, iar persoanele juridice între 1.500 și 5.000 de lei.

Rubrica școlii

ÎN ATENȚIA ELEVILOR

Dragi elevi ai comunei Sînandrei, pentru cei aflați în pragul examenului de bacalaureat, vă prezentăm calendarul de desfășurare a examenului național de bacalaureat în anul școlar 2019-2020, aprobat de Ministerul Educației Naționale. Prima sesiune a bacalaureatului începe pe 9 iunie 2020 cu proba de evaluare a competențelor lingvistice de comunicare orală în limba română.

Conform calendarului aprobat prin ordin de ministru, proba va continua în data de 10 iunie și va fi urmată de evaluarea competențelor lingvistice de comunicare orală în limba maternă, între 11 - 12 iunie.

În zilele de 15, 16 și 17 iunie este programată evaluarea competențelor digitale, proba D, iar în 18 - 19 iunie se vor evalua competențele lingvistice într-o limbă de circulație internațională, proba C.

Prima probă scrisă, limba și literatura română, va avea loc pe 22 iunie. Proba la limba și literatura maternă este programată pe 23 iunie, iar proba obligatorie a profilului pe 24 iunie.

Ultima probă scrisă, cea la alegere a profilului și specializării, se va desfășura pe 25 iunie.

Afișarea primelor rezultate este programată pentru data de 30 iunie, până la ora 12.00 și va fi urmată de depunerea contestațiilor între orele 12.00 și 16.00.

Din albumul

„Asociației Primarilor din Banatul Istoric”

M-a bucurat faptul că la această întâlnire au participat primari din trei județe și din partide diferite.

Claudiu Coman - primar

PAGINĂ COORDONATĂ DE ROXANA FURDEAN

BĂTRÂNI AJUNȘI GENII DE CÂRCIUMĂ

Acum când înaltele amăgiri, ninsorile, împlinesc rodul firii doar pe creștetul arborilor, urc pe drumul de munte spre casa curată și senină, acolo unde de cum se sfârșește toamna și până când patima senină a brândușei năzuiește spre libertate, se află interlocutorul meu. Urcând, am lăsat în urma mea satul liniștit; în aer și pe case lucea lumina veselă a primei zile de primăvară, și undeva, departe, în văzduh pluteau funigeii, ca de mătase. Câtă liniște...

Domnul meu, când am intrat pe poarta casei, o căprioară m-a privit în ochi fără teamă.

De ce să se teamă, al ei este tot parcul pe care nu l-am îngrădit precum vezi. Ea intră direct din deșul codrului în acest parc, care nu este altceva decât o prelungire a pădurii, gândit și lucrat de soția mea. Și nu numai căprioara se află în ospetie, în iarna care a trecut ne-au vizitat în repetate rânduri mistreții. Arau parcul, în timp ce eu ascultam buștenii de băgrin mormăind sub îmbrățișarea focului. Dar recunoscător, cu un braț de fân, nu sunt decât căprioare. Aici toamna face loc iernii, iarna face loc primăverii, și primăvara, verii. Uite, chiar ieri am văzut, pentru întâia dată în acest an, cum primăvara, printr-o singură rază, i-a zămbit iernii pentru politețea de a-i oferi locul. Aici, timpul mai are respect pentru gesturi frumoase.

Ați avut parte de o iarnă cu ninsoare?

Am avut și faptul că a durat câteva luni, privind-o, m-am simțit ca un nufăr alb adâncit în vis pe frunza lui întinsă. Aici, în munți, anotimpurile se respectă, domnișoară, nu sunt ranchiunoase. Aici toamna face loc iernii, iarna face loc primăverii, și primăvara, verii. Uite, chiar ieri am văzut, pentru întâia dată în acest an, cum primăvara, printr-o singură rază, i-a zămbit iernii pentru politețea de a-i oferi locul. Aici, timpul mai are respect pentru gesturi frumoase.

Domnule Todi, ați aflat de afirmația lui Opreșan, cum că „noi, moldovenii, noi, Moldova, am rămas cu buză umflată de la 24 ianuarie 1859, când ne-au păcălit să le dăm capitala țării la București. Atunci au făcut mari promisiuni Moldovei. De atunci și până acum, de 161 de ani, cei de la București nu s-au mai ținut de cuvânt niciodată față de Moldova”.

Dacă are dreptate, atunci o poate împărți cu noi, bănațeni.

Și are?

Are. E un adevăr de netăgăduit că Iașul a suferit foarte mult din cauza strămutării centrului politic la București și puțin a lipsit ca după alungarea lui Cuza, mișcarea separatistă să aibă succes. Cu atât mai mult cu cât în fruntea ei se afla Mitropolitul Calinic Miclescu, o personalitate respectată în Țara Moldovei, căruia, în Duminica Tomei, în catedrala ticsită de lume, la sfârșitul Liturghiei, când ieșea cu crucea, poporul îi cerea să rămână în fruntea comitetului separatist, să meargă la Palatul Administrativ și să anunțe ruperea unirii, după care să revendice drepturile Moldovei trădată de București și să proclame ca regent provizoriu al Moldovei pe Roznovanu. Dragă, atunci s-a deschis focul împotriva moldovenilor, au fost adevărate lupte de stradă, cum peste 123 de ani, din cu totul alte pricini, s-a petrecut la Timișoara. La noi s-au scos taburile, iar la ei cavaleria. Și era în sfânta zi de duminică, 3 aprilie 1866. Creștini...

Organizația din Timiș este una dintre cele mai bune din... Ardeal.

Ce-i asta?

Afirmația lui Țuțuianu.

Asta e fotbalist?

Nu, e lider de partid la Pro România și, aflat în vizită la Timișoara, a făcut această constatare.

Săracul, așa e un prost cu vocație de idiot. Totuși, ar trebui să nu mă surprindă știind că politicienii acestei țări sunt ușor de prins în flagrant delict de prostie, dar la așa ceva, chiar nu mă așteptam. Și atunci să ne mirăm că străinii confundă Bucureștiul cu Budapesta? Roxana, am și eu o întrebare parafrazată.

Vă ascult.

Dragă, ce s-ar întâmpla în țara asta, dacă în locul regulii comode și îndeobște respectată, că funcția superioară are înțietate, s-ar folosi regula ca să aibă înțietate, mintea superioară?

Este o întrebare retorică.

Evident. De altfel, nici nu aștept răspuns.

Vorbind de politicieni, trebuie să remarc că de când nu am mai stat de vorbă, mai că ne-au ajuns alegerile parlamentare?

Draga mea, parlamentarii de azi reprezintă o nevolnică entitate gregară. Păi dacăăștia sunt

parlamentari, atunci ce-au fost Maiorescu, Take Ionescu, Lahovary? Iancu Lahovary, care, aflat la tribuna parlamentară, descoperirea noi izvoare de oratorie și când credeai că a terminat, Lahovary o lua da capo. Aștia nici măcar mâini de parlamentari nu au. Te-ai uitat vreodată, cu atenție, la mâinile parlamentarilor români?

Nu. Cu ce aduc?

Aduc cu niște minipălării deschise pentru a primi pomană. Asta ca să știi ce așteaptă viitorii parlamentari. Și până primesc mila, adoptă o atitudine umilă de calfă de bărbier, după care, redevin ciuperci politicianiste de proveniență îndoielnică, crescute pe gunoiul popular al votului obștesc. Bacante cu pantaloni bărbătești. Roxana, dintre cele trei știute generații de comuniștiăștia de azi reprezintă arhetipul celei de-a patra generații, cea care nu mai are nevoie să-i omoare pe toți foștii dușmani de clasă, ci doar să fure pentru a se instala în confortul opulenței. Ei nu știu că din aristocrat poți deveni răufăcător, asemeni lui Karl Moor, din „Hoții” lui Schiller, care preia conducerea unei bande de asasini atunci când nu mai vede nicio altă cale de a remedia nedreptățile din societate, dar dintr-un hoț, să devii un aristocrat autentic și respectat, niciodată. Aștia, dragă, sunt în stare să fure și bănuțul din cutia de tablă a orbului. Dar dacă tot am amintit de moldoveni, „hai mai bine despre copilărie să povestim, căci ea este veselă și nevinovată și drept vorbind, acești-a adevărul.”

Domnul meu, de ce copilăria este atât de frumoasă?

Pentru că are stabilitate. Copilăria, ca și adolescența de altfel, este frumoasă atâta timp cât se bucură de stabilitatea asigurată de ambii părinți. Și ca să vezi cât de important este fundamentul, văzut ca structură,

îmi amintesc că Eugen Iordăchescu, cel care a implementat sistemul

de translată a clădirilor la noi în țară povestea odată că ideea de a salva astfel clădirile i-a venit luând drept exemplu un chelner cu o tavă plină de pahare în mână. M-am gândit, spunea el, cum ține ospătarul în mână tava cu pahare fără ca acestea să se miște, deși el șerpuiește printre mese. Atunci mi-am dat seama că dacă baza este stabilă, ce se află deasupra nu are cum să se miște.

Ați făcut, într-un interviu acordat domnului Constantin Jichița, o afirmație care mi-a dat de gândit. Care?

Aceea unde vă exprimați convingerea că evreii nu roagă decât atunci când vând mărunțișuri, în rest poruncesc. De ce credeți dumneavoastră că sunt atât de puternici evreii?

Știi de ce sunt puternici evreii? Pentru că, atunci când este vorba de neamul lor, toți ca unul gândesc, precum Estera: „Căci – nu-i așa? – cum aș putea eu să mă uit la necazul poporului meu și cum aș putea să rămân vie când neamul meu piere?” Domnișoară, să nu uiți niciodată că evreii trăiesc după legi drepte și sunt fii ai Preaînaltului și Preamarelui Dumnezeu-Cel-Viu. Și mai e ceva, ceva care azi amplifică diferența dintre ei și ceilalți.

Vă ascult.

Roxana, copiii lor fac școala cu creionul în mână și mai târziu cu laptopul. Și o fac la vreme și temeinic. Noi, ceilalți, punem copilului în pățuț un smartphone și ne amintim de el, de copil, doar când îl auzim plângând, pe când ei îi oferă o carte pe care o povestesc împreună, apoi o altă carte și din carte aceea copilul este ajutat să afle că în această lume perisabilă, nimic nu este disponibil fără efort. Și din acest motiv, destinul lor nu se va vărsa niciodată în matca banalității cotidiene. Dar îți propun să mai vorbim despre acest subiect, atunci când vei găsi răspunsul la o întrebare, aparent, simplă.

Cum sună întrebarea?

De ce acolo unde forța minții e chemată să facă diferența, îndeobște câștigă evreii?

Sunteți mason?

Și asta mă întrebi așa ex abrupto?

Da.

Nu sunt, dragă, iar dacă am fost cândva, acum nu mai sunt. Asta fără a fi influențat de poziția oficială a Bisericii Ortodoxe Române față de Francmasonerie, care este una foarte clară. Dar de când am aflat că și iluziile îmbătrânesc nu-mi mai permit iluzii. Am redescoperit umorul omului de la țară, ca să nu spun înțelepciunea, care preferă adevărul elementar celui discret. Știi, solidaritatea masonică română de azi se regăsește întru totul în îndemnul celebrei Madeleine: „Cherchez l'affaire!”. Dar am prieteni buni, trebuie să recunosc, din sfera masoneriei. Pe unii îi întâlnesc în viața de zi cu zi, iar pe cei mai rafinați intelectual în bibliotecă.

Ați spus: «omul de la țară» cum e să redevii un astfel de om?

E ca și cum te-ai întoarce de la Polul Nord în satul tău, la vremea secerișului. Atunci când totul e pulbere ușoară de aur în aerul cald, iar sus de tot poți zări în înalțuri mici umbre cântătoare: ciocârliile, zvonind deasupra pământului o horbotă delicată de triluri nesfârșite. Și dimineața, când roșeața de-nceput de ziuă, îți pare că picură din cer stropi curați din zarea sângerie, să vezi cum acolo unde pică un strop se aprinde în iarbă un ochi de floare. Demult, în anii prunciei mele, într-o vară când domneau peste sat miresmele livezilor de piersici și ziua se căptușea cu mătasea amurgului, am ascultat, conversându-se, doi dintre bătrânii comunității. Am fost martorul privilegiat al unui dialog pe care nu-l vei putea auzi în nici o metropolă. Erau în grădina cârciumii, la umbră, și unul din ei lăsându-se pe spătarul scaunului, trăgând cu ochiul spre celălalt, cu gândul, cred eu, la ceva păcate săvârșite, în anii tinereții, cu muieri la care nu se putea ajunge pe drum drept, întreabă:

- Costache, cum ne mai înfățișăm noi acum pe lumea cealaltă?

VASILE TODI

La care moș Costache, cu glas domol, după o scurtă chibzuință, îi răspunde:

- De, mă Hristule, ne rugăm frumos de ei, poate ne lasă. Iar dacă nu ne dau drumul, să știi că nici aici nu-i chiar atât de rău.

Bătrâni ajunși genii de cârciumă... Și lângă ei, mereu, un țigan cu surtucul ca un muzeu de petice, aștepta ordinul lor, cu vioara-n cumpănire, la ceasul când ardea asfințitul ca sângele de fecioară în vine.

V-am întrebat despre frumusețea copilăriei, acum amintind de bătrânii satului dumneavoastră, vă întreb: oare bătrânețea este frumoasă?

Poate fi, cu condiția să te numești Tolstoi, iar nevastă-ta să fie cu 16 ani mai tânără și tu la 82 de ani să o părăsești nu pentru că ai nevoie de liniște ci pentru că te-ai îndrăgostit de o jună de 21 de ani.

Spuneți cândva: „Biblia este atât de frumoasă, încât trebuie recitată.”

Mi-ar fi plăcut să fi gândit eu asta...

În sfârșit, vă place să spuneți, așa că, rugându-vă să adevărați, ce mi-ați «recita» din Biblie?

Păi dacă îți recit din întrebarea tragică a lui Iov, trebuie să mă ridic în picioare.

Eu vă ascult și dacă stați pe scaun.

Atunci ascultă: „De ce necredincioșii se țin întregi în viață / și-ajung la bătrânețe – ba chiar în bogății? / în culmea mbelșugării și-a traiului tihnit, / cu mațele mbeuibate în straturi de grăsime, / cu măduva din oase mustind pe din afară, / în timp ce altul moare cu sufletul amar, / că nu-i fu dat în viață să guste nici un bine; / și, totuși laolaltă dormi-vor în țărână, / învăluiti în viermii putreziciunii lor.” Nu-i așa că Biblia merită recitată? Domnișoară, „Cartea lui Iov”, este capodopera poetică a Vechiului Testament, o uriașă perlă a literaturii universale de unde Goethe a preluat textele din care și-a făcut „Prologul în Cer”, pentru celebra sa creație.

INTERVIU REALIZAT DE
ROXANA FURDEAN
PENTRU „ALMANAHUL DOBROGEA 2020”

Ediție coordonată de Roxana FURDEAN

www.revistabanatul.ro

ISSN 2069 – 9689
ISSN-L = 2069 – 9689

Se distribuie gratuit

E-mail: contact@revistabanatul.ro